

Tagad ar Indriķa Zeberiņa vārdu

Kuldīgas novadā 1. septembrī darbu sākušas četras vidusskolas, deviņas pamatskolas un viena sākumskola.

Indriķa Zeberiņa Kuldīgas pamatskolas 1. septembra pasākums noritēja pagalmā blakus lielam mākslinieka portretam uz ēkas sienas. Līdzšinējā Kuldīgas 2. vidusskola mācības sāk ar jaunu nosaukumu. Šeit būs veselas četras pirmās klases, kuras svinīgi izveda nu jau vecākie audzēkņi – devītklasnieki.

Indriķa Zeberiņa Kuldīgas pamatskolas pagalmā, zvanam skanot, devītklasnieks Ralfs Murāns ievēd pirmklasniekus Līvu Kuršinsku un Haraldū Jansonu.

I. Zeberiņš, gleznotājs un grafiķis, mācības sācis tieši šajā skolā. 30. augustā viņam apritēja 140. „Kopš 15. jūnija skola nes viņa vārdu,” stāstīja direktore Guntra Buivīda. „Pirms 130 gadiem viņš atnāca uz šejieni kā mazs puika. Tieši te sākās ceļš uz mākslu, taču tas nebija viegls, jo Zeberiņš nāca no daudz bērnu zemnieku ģimenes, kas sūri strādāja, lai nopelnītu iztikai. Vecāki zināja, ka bērņus nevarēs izskolot augstās skolās. Indriķis ar brāli Jēkabu norunājuši, ka mācīsies uz mājām. Kad viens ies skolā, otrs strādās un palīdzēs, un otrādi.”

Trīs skolēnu mamma Iveta Grigorjeva septembri sagaida ar īpašām izjūtām:

„Visi trīs dēli mācīsies te. Vecākais – devītajā klasē, jaunākais – pirmajā, vidējam priekšā ceturajā klasē.” Šis notikums tiks svinēts arī mājās, kopā ēdot picu.

Juris Vīlnītis ies 6.b klasē: „Sajūtas no rīta bija interesantas – neliels satraukums, taču tagad tas zudis. Pirmo skolas dienu droši vien mājās nosvinēšu – vecāki būs nopirkuši picu.”

„Emocijas ir labas – priecājamies par skolas sākšanos. No rīta bija uztraukums,” saka Kātrīna Grundule un Daina Eze no 7.b klases. Viņas svinēšot ar ģimeni un cer, ka vecāki būs nopirkuši kūku. Vasaru meitenes pavadījušas labi un jaunajam mācību gadam esot gatavas.

„Gan prieks, gan bēdas, ka nu būs agri jāceļas. Šorīt nebija tik grūti, kā domāju. Satraukums ir par eksāmeniņiem,” stāsta 9. klases skolnieces Madara Pavlovskā un Baiba Sileniece. Vaicātas, vai mācīšanās pēdējo gadu, abas atzīst, ka daļēji tā ir gan.

5.a klases audzinātāja Andra Akermane mācīs sociālās zinības un vēsturi. Te viņai būs pirmais darba gadš: „Ir liels savīļņojums un satraukums. Šī būs pirmā klātienē audzināmā klase šajā skolā. Nedaudz skumji, ka esmu pametusi iepriekšējo klasi Jelgavas Valsts ģimnāzijā. Jā, emociju daudz.”

Amandas Gustovskas teksts un foto

Personība – ANDRIS LAGANOVSKIS. „Kādam varbūt šķiet: radiologi jau tikai skatās bildītes. Bet lielajās slimnīcās ķirurgi neko nesāk, ja nav priekšā bīdes.”

→ 5. lpp.

Gudeniekos: Dace Bērziņa – pagasta vienīgā veikala saimniece; Endija un Nils Pilaidi pārcēlušies no galvaspilsētas; Basos Mājas kafējnicu dienā 186 apmeklētāji.

→ 6. lpp.

Kurzemes vēlēšanu apgabalā ZZS sarakstā ar 8. numuru kandidē Rumbas pagasta uzņēmuma *Ineses tortes* līdzīpašnieks **JURIS GOLDMANIS**.

Ralfs Zazerskis – Baltijas U20 čempions 110 m barjerskrējienā, bet 100 m sprintā – sudraba medaļnieks. „Vēl ir, kur augt.”

→ 12.-13. lpp.

Otrdien, 6. septembrī:

- 14. Saeimas deputātu kandidāti.
- Zigurds Petrovičs par dzīvi Padurē.
- Lai droši var doties uz skolu.
- Reportāža no Ukrainas.
- Kādi darbi vēl dārzā.

REDZĒJUMS

Jaunais un vecais

Daina Tāfelberga

Kad novada pedagogu konferencē tika pieteikta Dailes teātra direktora Jura Žagara daudzkārt un dažādās auditorijās izskanējusi lekcija, mazliet tā kā nošķobījies: vai nu tādos svētkos brīdī pirms jaunā darba cēliena nevarēja skolotājiem uzsaukt kaut ko svaigāku? Tik daudz ūdeņu aiztecējis piecos gados, kopš šī prezentācija skatāma vietnē *YouTube*. Vismaz reizi Kuldīgā skatuves mākslinieks ar to jau viesojies, un arī man bija iespēja to noklausīties toreizējā pieaugušo izglītības centrā. Jā, diezgan daudz notikumu bijis, pat pandēmija piedzīvota, toreiz lekcijas autors uzstājās kā aktieris, uzņēmējs, *Žagarkalna* īpašnieks, bet tagad jau par Dailes teātra direktoru kļuvis. Dzīve straujiem soļiem rit uz priekšu, bet... būtībā nekā jauna jau pasaulē nav – viss ir reiz aizmirstais vecais. Jaunas varbūt ir krāsu nianšes.

Kurš gan labāk par skolotājiem apzinās, ka atkārošana ir zināšanu māte? Tāpēc jebkurā nozarē noderīgie padomi cilvēkvardībā bija pedagogu konferencē tieši vietā – mirkli pirms tam, kad atkal jāķeras pie jaunā mācību satura jeb programmas *Skola 2030* ieviešanas.

Nezinu – varbūt nav īsti paveicies ar apzīmējumu *jaunais saturs*, bet visiem nav skaidrs, ko tas īsti nozīmē. Runājot par

skolu tīkla optimizāciju (pēdējā laikā precizēts – efektivizāciju), izglītības un zinātnes ministrijas vadībā aptuveni pēc viena gājuma un līdzības pašvaldībās sataisīti jauni podiņi (skolas) un dažviet, tostarp mūsu novadā, arī jauni vāciņi (nosaukumi un direktori). Un jau trešo gadu pakāpeniski pa klasēm tajos tiek liets jauns saturs. Kas tur jauns, ja ne reizesrēķins un ābece gudrības, ne tādas sarežģītākas lietas kā Mendeļeva tabula jau nav mainītas?

„Būtībā nekā jauna jau pasaulē nav – viss ir reiz aizmirstais vecais.”

Tas it kā no jauna izgudrotais divritenis ir mācību pieeja. Ja gribas izteikties gudri, var ņemt skaidrojumu no ministrijas mājaslapas: jaunā satura un pieejas mērķis ir mācības padarīt aktuālas, novērst dubultošanu un veidot saturu pēctecīgi no pirmsskolas līdz vidusskolai.

Metodika, lai to ieviestu, vēl tiek pilnveidota. Varbūt līdz 2030. gadam būs gatava. Bet J.Žagars jau tagad atgādināja sen zināmo patiesību kā no Bībeles: „Mīliet savu tuvāko!” Viņš gan teica konkrētāk: „Mīliet savu partneri!” Nozares ministre, ministrijas darbinieki, pašvaldību speciālisti, skolu un bērnudārzu vadītāji, skolēni, bērnudārznieki un vecāki kādā brīdī ir partneri. Tie tuvākie, ne jau ienaidnieki, kuri jāmīl, jo citādi jau nekas neizdodas.

izbaudīt. Bet tā jau nav. Taču, kad nākamais pajautā, kāda bija mana vasara, zemapziņā kaut kas iedzeļ, vienalga, vai tā bijusi tāda, kā kārots, vai ne. Nu atkal priekšā jauns darba cēliens, kas jāpieveic, lai spētu atpūsties. Esmu novērojusi, ka visspēcīgāk to izjūt jaunieši un bērni, taču arī strādājoši pieaugušie šo apziņu sevī nes, jo tā nākusi līdzī no skolas laikiem, kad vasara bija lielā atpūta, kurā jāsaprotavas nākamajam mācību semestrim. Šai domai seko ķermenis, un rudenī kļūstam noslēgtāki, drūmāki. Vainojam rudeni, taču patiesībā par to atbildīga katra paša attieksme, kas jāuzveic.

Amanda Gustovska

TRĪS PAR VIENU

Izglītības un zinātnes ministre Anita Muižniece rosina mācību gadu pagarināt līdz jūnija vidum, kompensējot to ar garākām brīvdienām ziemā un pavasarī. Kopējais brīvlaiks ir 17 nedēļas – tas ir trešais ilgākais no 37 OECD (Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas) valstīm. Savā tvitera kontā ministre raksta: „Pagarinot mācību gadu, ne tikai paaugstinās mācīšanās kvalitāte un ir labāki akadēmiskie sasniegumi, bet skolēniem ir arī vairāk laika mācībām, materiāla atkārošanai, padziļinātai satura apguvei, kā arī vairāk iespēju mācīties pieredzē.”

Vai mācību gads vispār izglītojošās skolās būtu pagarināms?

IDEJU ATBALSTA

1. Undīne Priedoliņa, Alsungas pamatskolas direktore:
– Grūti pateikt, jo publiski vēl nav izskanējušas visas nianšes, kā tas atspoguļosies uz procesu: pedagogu atvaļinājums un citas lietas. Bet lai man piedod skolēni – pagarināt mācību laiku, manuprāt, ir atbalstāmi. Tiešām starp mācību gadiem ir redzams pārrāvums. Adaptācijas periodā viņi, protams, zināšanas atgūst, bet, ja

gads tiek sabalansēts, tas ir labi. Mēs ik gadu maijā saskaramies ar ļoti lielu darba apjomu, kas jāpaveic noteiktā laikā. Un tad priekšā ir garais brīvlaiks. Ja darbi būtu sabalansēti līdz jūnija vidum un nebūtu tik liela saspringuma mācību gada noslēgumā, tad ideja ir atbalstāma, raugoties gan no skolēnu, gan no skolotāju, gan vadības viedokļa.

„NEESAM PAR TO DOMĀJUŠI”

2. Inese Astaševska, V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas direktore:
– Parasti vienmēr cītīgi iepazīstos ar visu informāciju, bet šo ideju vēl neesmu dziļi analizējusi. Zinu, cik dinamiski viss mainās, un pagaidām tas ir idejas līmenī. Katrām pārmaiņām ir savi plusi un mīnusi. Ja tās tiktu virzītas uz apstiprināšanu, mēs sāktu skatīties uz iespējamajiem riskiem. Viens no tiem ir va-

sara. Neesam gatavi karstajam laikam – to ļoti labi redzam jau maijā, kad iestājas siltais laiks, saule spīd logos un mēs fiziski nespējam telpas izvēdināt. Šobrīd grūti atbildēt, jo jāizdara arī daudz citu lietu, lai sekmīgi sāktu jauno mācību gadu. Šaubos, vai daudzi direktori tērē laiku, apdomājot, kā būtu, ja būtu. Mēs esam elastīgi, un ir pierādīts, ka nekas nav neiespējams.

SKOLOTĀJU KOLEKTĪVS IR PRET

3. Valda Gaure, Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas direktore:
– Noteikti neatbalstām. Mums, skolu direktoriem, Rīgā bija konference, un kaut kā neiet kopā tas, ko saka vieni un ko otri. Ja ir ideja mācību gadu pagarināt, visi valsts pārbaudes darbi būs jūnijā, lai mācības netraucētu. Ja gadu pagarinās, jūnijā tie tāpat procesam traucēs. Visiem eksāmeniem jānotiek laikus, jo beidzējiem vajadzīgi dokumenti, lai saprastu, kur stāties.

Vēl jautājums par skolotāju atvaļinājumu. Vai tas vairs nebūs tik ilgs? Mums vasarā vajadzīgs laiks atpūtai. Ko darīsim garajā ziemas brīvlaikā? Arī skolēni, vecāki. Ņemot vērā mūsu ekonomisko situāciju, cik ir to, kuri ziemas brīvdienas varēs izmantot, aizbraucot uz siltajām zemēm atpūsties vai citur slēpot? Tas

pats par pavasara brīvdienām, ja tās pagarinās. Doma ir tāda, ka jūnijs pagarinātajā mācību gadā tiek izmantots arī ekskursijām, izziņošanai pasākumiem ārpus skolas. Bet par kādu naudu: skolas, pašvaldības? Mēs zinām, ko mūsu budžets atļauj, un, ja klāt nāks papildu izmaksas, tad kurš tās segs?

Mūsu skolā ierīkota jauna ventilācija – redzēsim, kā tā strādās, bet, kad sākas karstais laiks, visur telpas nevar labi izvēdināt. Šajā vasarā skolā bija lieliskas nometnes, kas saistītas ar aktivitātēm dabā, piemēram, izdzīvošanu. Ja brīvlaiks samazināts, vairākas nometnes nenotiks, jo vienkārši nepietiks laika, bet daudzas nevar pielāgot ziemas vai pavasara brīvdienām. Tādēļ mūsu pedagogu kolektīvs ir pret šo ieceri.

Alberts Dinters

MANUPRĀT

Kāds būs tavš rudens?

Vasara galā. Šķiet, katru gadu tā kļūst arvien straujāka: tikko svinējām Jāņus, bet nu jau skolēni dodas atpakaļ uz skolu, citi pēc atvaļinājuma ieslīgst atpakaļ darbu kaudzē. Satiekot kādu sen nesastaptu draugu, vaicājam: „Kāda bija tava vasara?” Nezinu, kāpēc tā iegājies, ka sev un citiem neapzināti uzliekam pienākumu vasaru piepildīt ar visu iespējamo, lai varam lepni atbildēt: tā izdevusies. Kāpēc tādu slogu nenes citi gadalaiki? Šķiet, izveidojies priekšstats, ka baudāmi un produktīvi laiku var pavadīt tikai T-kreklā. Es tam nevēlos piekrist, bet gribot negribot liekam sev domāt, ka drēģnie mēneši jāpavada, gaidot, kad atkal varēsīm laika apstākļus

FOTOKOMENTĀRS

Skaistajā saulespuķu laukā Raņķu pusē var gan bildēties, gan dušoties.

Lailas Liepiņas teksts un foto

RUNĀ SPECIĀLISTS

Jauni noteikumi ēku restaurācijā un konservācijā

Elīna Zīle, Kuldīgas attīstības aģentūras vecākā projektu vadītāja

LAI ATJAUNOTU VAIRĀK

Kopš 2014. gada Kuldīgas novada pašvaldība ik gadu rīko konkursu *Valsts nozīmes kultūras pieminekļa „Kuldīgas pilsētas vēsturiskais centrs” teritorijā esošo būvju, kā arī Kuldīgas novadā esošu Latvijas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā ietvertu būvju restaurācija un konservācija*, kurā var saņemt līdzfinansējumu ēku atjaunošanai, restaurācijai vai konservācijai, lai saglabātu Kuldīgas vecpilsētas un novada unikālās vēsturiskās apbūves autentiskumu. Paredzot iedzīvotāju iesaisti ar viņu finansējumu un sniedzot pašvaldības atbalstu, tiek saglabāta arhitektoniski kvalitatīva vide un vēsturiskās ēkas izmantotas sabiedrības interesēs. Līdz šim realizēti vairāk nekā 137 projekti, izmaksājot vairāk nekā 800 tūkstošus eiro.

Balstoties gandrīz desmit gadu pieredzē un uzklusot sabiedrības ieteikumus, šogad pašvaldības speciālisti izstrādājuši jaunus saistošos noteikumus *Kuldīgas novada pašvaldības līdzekļu piešķiršana kultūras pieminekļu restaurācijai, atjaunošanai*

un konservācijai *Kuldīgas novadā*, kuros iestrādātas būtiskas izmaiņas, lai programma kļūtu vēl efektīvāka un iedzīvotājiem pieejamāka, kā arī varētu atbalstīt arvien vairāk projektu un kopā atjaunot aizvien vairāk vēsturiski vērtīgu ēku un būvdetaļu.

TURPMĀK – DIVAS PROGRAMMAS

Vienas būtiskas pārmaiņas, par kurām gadu gaitā bijis visvairāk diskusiju, ir aicinājums paplašināt saņēmēju loku, t.i., namu vai to daļu atjaunošanai naudu piešķirt arī tām ēkām, kas ir vietējās un reģiona nozīmes kultūras pieminekļi. Turpmāk Kuldīgas novadā atbalstu varēs saņemt ēkas vai tās daļu – oriģinālo logu, durvju, dekoratīvo vai funkcionālo būvdetaļu u.tml. – saglabāšanai, ja ēka ir pieejama sabiedrības apskatei un ir valsts, reģiona vai vietējās nozīmes kultūras pieminekļis; ja tā ir pieejama sabiedrībai un atrodas vienā no šīm teritorijām:

1) valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļi *Kuldīgas pilsētas vēsturiskais centrs*;

2) vietējās nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļi *Kuldīgas vēsturiskā centra nomale ar Ventas senleju*. Apstiprinot konkursa nolikumu, vēsturiski vērtīgo ēku saraksts tiks precizēts.

Otras būtiskākās pārmaiņas ir saistītas ar iespējamo līdzfinansējumu, t.i., turpmāk piešķiršana tiks organizēta divās programmās.

* Lielā programma: 50% no objekta vai izstrādājuma saglabāšanas atbilstošajām izmaksām, bet vienam projektam summa nedrīkst pārsniegt 30 000 eiro objekta saglabāšanai, paredzot izmaksu trīs kalendāro gadu laikā, nosakot, ka vienā gadā summa ir līdz 10 000 eiro. Līdzfinansējumā ietilpst līdz 2000 eiro būvprojektam vai tam pielīdzināmai dokumentācijai (tajā skaitā arhitektoniski mākslinieciskajai izpētei vai inventarizācijai, būvuzraudzībai un autoruzraudzībai).

* Mazā programma: 50–90% (iegādājēji nosakot nolikumā) no objekta vai izstrādājuma saglabāšanas atbilstošajām izmaksām, bet vienam projektam summa nedrīkst pārsniegt 3000 eiro izstrādājuma saglabāšanai. Atbalsts paredzēts būvelementu – logu, durvju, slēgu u.c. – atjaunošanai, nomainībai vai restaurācijai (pieteikumus mazajā programmā varēs iesniegt visu gadu, tie tiks vērtēti divas vai trīs reizes gadā – tas tiks precizēts nolikumā).

KURŠ VARĒS SAŅEMT

Izmaiņas ir arī projekta iesniedzēju/līdzfinansējuma saņēmēju definīcijā. Saņēmējs ir objekta īpašnieks, pilnvarnieks, nomnieks, īrnieks (saskaņojot ar īpašnieku) vai apsaimniekotājs. Atbalsta saņēmēja nekustamā īpašuma nodokļa (NĪN) parāds par objektiem novadā pirmstaksācijas periodā nedrīkst pārsniegt 50 eiro, un daudzdzīvokļu mājā neviena dzīvokļa īpašnieka NĪN parāds par objektiem pašvaldības teritorijā pirmstaksācijas periodā nedrīkst pārsniegt 50 eiro. Objekta īpašnieka/līdzfinansējuma saņēmēja dzīvesvieta no projekta iesniegšanas līdz realizēšanai jābūt deklarētai Kuldīgas novadā. Daudzdzīvokļu mājā vismaz 51% dzīvokļu īpašnieku dzīvesvietai projekta laikā jābūt deklarētai šajā pašvaldībā.

Saistošie noteikumi ir saskaņoti Kuldīgas novada domē un iesniegti Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā. Pēc stāšanās spēkā tiks saskaņots konkursa nolikums un izsludināta nākamā kārta. Pieteikumu iesniegšana plānota šīgada beigās vai nākamā gada sākumā. Informācija tiks publicēta vietnē www.kuldiga.lv, *Kuldīgas novada vēstis* un pašvaldības sociālo tīklu kontos.

Aicinām interesentus konsultēties pirms pieteikuma iesniegšanas, lai projekta realizācijā nav nevajadzīgu sarežģījumu.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā pavadījāt vasaru?

Inese Aferkorne no Ēdoles:

– Vasara pagāja brīnišķīgi! Uz jūru biju, parasti braucu uz Ventspili. Ūdens, kā vienmēr, lielisks un sveigs. Šovasar nesanāca nekur aizceļot, bet parasti ceļoju bieži. Vasara bija piesātināta ar dažādiem pasākumiem: biju Mežaparķā, Ventspilī, Liepājā un citur.

Anna Grinkeviča, skolniece:

– Vasaru pavadīju, strādājot, pelnot naudu. Strādāju *Lāčos*. Šī vasara varēja būt labāka. Peldēties Ventā biju

vienu reizi: sākumā ūdens likās auksts, pēc tam kļuva siltāks. Brīvā laika pasākumiem nebija.

Dāvis Līcītis, mākslinieks:

– Brīnišķīgi! Daudz strādājām, bet daudz arī ceļojām apkārt Kuldīgai. Bijām pie jūras – tur ūdens brīnišķīgs.

Vairāk ciemojāmies pie draugiem, bet bijām uz Kuldīgas izstādēm, arī Mākslas akadēmijas jaunajā filiālē. Trīs reizes dienā gājām uz Ventu peldētis. Laikapstākļi vasarā bija ideāli!

Liene Dambe, mamma:

– Šogad pagāja labi, man bija dekrēta atvaļinājums. Gājām peldētis jūrā, bet ūdens šķita auksts. Biju uz

Pilsētas svētkiem, gāju uz dažādiem koncertiem. Brīvo laiku pavadīju mājās atpūšoties.

Vikija Ikauniece, strādās kafejnīcā *Kursas zeme*:

– Ir daudz pārmaiņu. Bija domāts, ka vasaras beigās braukšu uz ārzemēm, bet tā vietā

no Rīgas pārvācos uz dzīvi Kuldīgā. Nedēļas vidū gāju uz Kuldīgas Pilsētas svētkiem. Ir grūti salīdzināt, bet bija labi. Peldēties biju Jūrmalā un Beberbeķu ezerā – ūdens labs. Karstas dienas man patīk, tāpēc nemeklēju īpašus veidus, kā atvēsināties. Šobrīd sāku mācības *Kursas zemē* par viesmīli.

Lāsma Ūdre, strādā invaliditātes noteikšanas komisijā:

– Pavadīju brīnišķīgi. Laiks burvīgs! Karstums man patīk. Peldēties braucām uz jūru,

ūdens burvīgs. Biju uz koncertiem, arī Kuldīgā. Šogad svētki Kuldīgā bija citādāki, bet ne slikti. Varbūt pienācis laiks kaut ko nomainīt. Parasti ceļoju, bet pēdējos gados nav iznācis. Atvēsinos ar ūdeni, telpās ar ventilāciju. Vasara nešaubīgi ir izdevusies!

Gabriēla Pētersone

Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

LASĪTĀJS SATRAUKTS

Smaka bija negaidīta, tā neatkārtosies

Alsundznieki atkal sūdzējušies par smaku no zivju miltu rūpnīcas *Venta FM*. Tagad problēmas novērstas, un tām nevajadzētu atjaunoties.

Sūdzības nonākušas līdz Kuldīgas novada domei, tāpēc pašvaldība sagatavoja vēstuli Valsts vides dienestam (VVD) ar aicinājumu rīkot pārbaudi. Notikušas vairākas sarunas ar dienesta ģenerāldirektori Elitu Baklāni-Ansbergu, kā šādā situācijā rīkoties. VVD informējis, ka dienesta darbinieki uzņēmumu ir apmeklējuši au-

gusta vidū un konstatējuši pārkāpumus, kas saistīti ar smaku. Ierosināta pastāvīga uzraudzība, izmantojot tā saukto elektronisko degunu – sensora ierīci, kas paredzēta smaržu noteikšanai. Pašvaldība aicinājusi uzņēmumā tādu ierīkot.

Ventas FM valdes priekšsēdis Jānis Zoldners *Kurzemniekam* skaidro, ka nedienu ar smakām sen nebija bijušas. Jūlijā un augusta pirmajā pusē rūpnīca nav strādājusi, darbinieki bijuši atvaļinājumā, un šajā laikā iztīrīta ventilācija. Darbību

atsākot, parādījusies smaka, bet uzreiz nav bijis saprotams, kāpēc, jo iekārtas taču tikko iztīrītas. Izrādījies, ka viena vieta aizsērējusi. Pagājis laiks, kamēr problēma atklāta, sistēma izjaukta un iztīrīta pilnībā.

Uzņēmums strādā ar pilnu jaudu, smakas cēlonis novērsts, un tai nevajadzētu atkārtoties, teica J.Zoldners. Par sensoru neesot domāts, jo neesot lielas vajadzības tādu ierīkot.

Daina Tāfelberga

LASĪTĀJS NEMIERĀ

Neizliek karogu, netīra ietvi

Kuldīdznieki no Kalna ielas 15. nama jautā, kāpēc svētkos netiekot izlikts valsts karogs, bet ziemā netiekot tīrīta ietve gar māju. Namu apsaimnieko *Kuldīgas komunālie pakalpojumi*.

Uzņēmuma sabiedrisko attiecību speciāliste Kate Annemarija Dauga skaidro:

„2013. gada jūlijā ar 1. dzīvokļa saimnieci noslēgta vienošanās, ka viņa apņemas organizēt trotuāra uzkopšanu katru dienu atbilstoši pašvaldības noteikumiem un Latvijas karoga uzglabāšanu un izkārtšanu valsts un pašvaldības noteiktajās dienās. 2016. gada maijā saņemts iesniegums,

ka Kalna ielai 15 nepieciešams jauns karogs. Tas 1. dzīvokļa īpašnieci izsniegts. 2018. gada janvārī šī kundze lūdza paliecināt ieguldījumus par sētnieka pienākumu pildīšanu. Līdz šai dienai nezinājām, ka šie pienākumi netiek pildīti.”

Inta Jansone

Būt kopā vasaras saspēlē

E.Vignera Kuldīgas mūzikas skolas pedagogi un gandrīz pusimts audzēkņu uz skolu devās vēl pirms jaunā mācību gada – četras dienas augusta nogalē notika radošas nodarbības jeb vasaras saspēle.

Kā stāsta skolotāja Līga Saulgrieze, ideja radusies jau agrāk, beidzot apstākļi ļāvuši to īstenot. Mācību laikā darbs ir ļoti saspringts, audzēkņiem papildus vispārējai izglītībai jāapgūst instrumenta spēle, kordziedāšana, solfedžo. Stundās bērni saspēlējās vienīgi ar skolotāju vai savstarpēji nelielos ansambļos. Bet radošās nodarbības vasarā brīvā atmosfērā dod lielākas iespējas satikties un mēģināt kopā ar vairākiem skolotājiem un citu klašu audzēkņiem.

Izsludinot pieteikšanos, mazliet mākušas bažas par atsaucību. Bet izrādījies, ka bērni un arī vecāki ir ļoti ieinteresēti. Nodarbībās

Kuldīgas mūzikas skolas vasaras radošo dienu koncertā audzēkņi rāda, ko neformālās stundās iemācījušies ansamblī ar citiem, ar kuriem iepriekš nekad nav spēlēti.

piedalījās 45 audzēkņi, mēģinājumi notika klasēs pa mazām grupiņām, ritmiku visi mācījās pagalmā. Tur arī notika noslēguma koncerts, ko ar interesi vēroja vecāki un citi klausītāji. Starp

nodarbībām bija brīvbrīdis un našķošanās ar atbalstītāju sarūpētajiem gardumiem. Atelpas brīžus bērni pavadīja sarunās un priecīgi dalījās iespaidos arī ar *Kurzemnieku*. Kā vienu no galvenajiem

vasaras saspēles ieguvumiem viņi minēja mācības pēc brīvprātības principa, kad skolēns var izteikt arī savas vēlmes, ar ko kopā un kādu skaņdarbu vislabprātāk spēlētu. Otrs ieguvums – jauni draugi. Kuldīdznieks Ralfs Birze un raņķenieks Emīls Norvaišs ir klasesbiedri Kuldīgas Centra vidusskolā, bet mūziku mācās katrs pie savas skolotājas. Ralfs turpinās apgūt flautu pie Hedas Auziņas 5. klasē, Emīls – čellu pie Baibas Jūrmāles. Zēni stāsta, ka bijis prieks satikties gandrīz pēc trim gariem vasaras mēnešiem, turklāt mūzikas skolā, kur iepriekš viens otram tikai garām skrējuši, jo parasti tad laika sarunām nav. Pievienojas meiteņu pulciņš un pauž prieku, ka beidzot varot ar klasesbiedriem vai draugiem spēlēt vienā ansamblī. Bērnu skatījumā vasara šķitusi gara, tomēr garlaicīgi nav bijis: kāds

piedalījies sporta nometnē, cits tāpat trenējies, vēl kāds ciemojies pie vecmāmiņas vai radniekiem citā novadā, daudzi ceļojuši ar ģimenēm pa Latviju vai devušies uz ārvalstīm. 1. septembri gaidījuši.

„Šīs nodarbības neformāli palīdz bērniem atgriezties skolas vidē, kas pa vasaru mazliet piemirsusies,” teic H.Auziņa. „Tas notiek radošā un priecīgā atmosfērā kā bišu spietā. Bērni satiek draugus un iegūst jaunus. Izņemot kori un solfedžo stundas, ikdienā kopā būt neiznāk.”

L.Saulgrieze piebilst, ka arī skolotājiem bijis interesanti eksperimentēt: „Nav jau viegli iziet no ikdienas pozīcijas, jo šīs radošās dienas nav standarta mācību stunda. Šķiet, ka iznāca diezgan veiksmīgi. Ja būs iespējams, vasaras saspēle kļūs par tradīciju.”

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

Pārventā drīz cels skatu torni

„Grūti pateikt precīzu dienu, kad būvdarbi sāksies un kā mums veiksies, bet jau pēc gada Pārventā varēsiet kāpt jaunajā skatu tornī,” pilnsabiedrības Aidaco Group valdes priekšsēdis Valdis Koks teica pēc līguma parakstīšanas šonedēļ Kuldīgas novada domē.

Darbs sāksies jau pirms vairāku nedēļu pieciem gadiem. Bijusi sabiedriskā apspriešana, izteikti dažādi viedokļi, tomēr projektēšana turpināta, bet tad pietrūcis naudas, lai iecerī īstenotu. Tagad radusies iespēja saņemt atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF). Kopējās izmaksas ir nedaudz vairāk par miljonu eiro: 85% līdzfinansē ERAF, pārējo sedz pašvaldība un valsts.

Projekts veidots divās kārtās: pirmajā paredzēts būvēt torni, otrajā – trošu ceļu pāri Ventai uz upes kreiso krastu. Ar fonda atbalstu pagaidām varēs izdarīt tikai pirmo kārtu, otrā atlikta uz nezināmu laiku. Jaunais skatu tornis būtiski atšķirsies no tā, kas Ventas labajā krastā bija kādreiz un nostāvēja tikai dažus gadus. Gan projekta vadītāja Ance Reķe no Kuldīgas attīstības aģentūras, gan būvnieka pārstāvji uzsver, ka šī iecere būs veiksmīgāka: tornis būs drošāks, jo galvenokārt no metāla konstrukcijām ar koka elementiem, tas sliesies augstāk un citā vietā, paverot plašāku skatu uz Kuldīgu, Ventas rumbu, seno ķieģeļu tiltu un Pārventu. Paredzēts to izgaismot, kā arī

nodrošināt, lai cilvēki ar kustību traucējumi var tikt līdz pirmajai platformai – jau no tās paveras skats uz plašu apkārtni. Tornis tiks celts vietā, kur fondam *Viegli* bija piešķirta zeme kultūrālo kartupeļu audzēšanai. Līdz ar būvniecību tan atvēlēta vieta L.Paegles parkā.

V.Koks norādīja, ka darbu varētu sākt oktobrī, jo vēl ir virkne formalitāšu. Turklāt objekts atrodas īpaši aizsargājamajā dabas teritorijā *Ventas liegums* Projektu izstrādājušu uzņēmumi *Māja* un *Ežu tornis*. *Aidaco Group* jau esot uzcēlis līdzīgus objektus, un šis nav tik liels, bet ir ar sarežģītām niansēm – iešķībs un neregulārām formām. Būvdarbu termiņš ir gads, tiks strādāts arī ziemā, ja to ļaus laika apstākļi.

Pārventas skatu torņa celtniecību apspriež pilnsabiedrības *Aidaco Group* valdes priekšsēdis Valdis Koks (no labās), Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa, projekta vadītāja Ance Reķe un būvnieku pārstāvis Kristaps Kivilands.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

Iekārtas nedarbojas pietiekami labi

Valsts vides dienests (VVD) ir pabeidzis apjomīgu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu vērtēšanu visā Latvijā. Divās vietās arī mūsupē atklātas problēmas.

Kurzemē identificētas astoņas problemātiskās iekārtas: sešas dažādām juridiskām personām, divas pašvaldībām.

VVD sabiedrisko attiecību vadītāja Aija Jalinska skaidro, ka starp šiem uzņēmumiem ir arī *Kuldīgas maizes ceptuve* un *Kuldīgas ūdens* ar iekārtu Gudeniekos. No ceptuves notekūdeņi nonāk Brūžupītē, bet no *Kuldīgas ūdens* – Užavā. Abos gadījumos operators pastāvīgi neuzrauga notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbību. Valsts testēšanā konstatēti būtiski dažādu rādītāju pārsniegumi. Ceptuves gadījumā esot vajadzīgas atkārtotas notekūdeņu analīzes, un VVD turpināšot iekārtas uzraudzīt. Savukārt *Kuldīgas ūdens* analīzes uzrādīt labus rezultātus, bet valsts testēšana – sliktus. Vajadzīga atkārt-

ota valsts testēšana, un uzraudzība turpinās.

Kuldīgas maizes ceptuve esot otrs lielākais piesārņotājs no astoņiem Kurzemē atklātajiem, informē VVD pārstāve. Ceptuvei jau pērn pārbaudē doti norādījumi gan attiecībā uz nepilnībām dabas resursu nodokļa aprēķināšanā, gan uz to, ka vajadzīgs iesniegums vides atļaujas pārskatīšanai. Līdz 17. augustam uzņēmums nebija lūdzis vides atļauju pārskatīt.

Kuldīgas maizes ceptuves pārstāvis Lauris Stolbovs no komentāriem laikrakstam atteicās. Savukārt *Kuldīgas ūdens* direktors Andris Kļaviņš par pārbaudēm pauda izbrīnu, jo par tām esot uzzinājis no *Kurzemnieka*.

VVD Kurzemes reģionālās vides pārvaldes direktora vietnieks Ivo Lemšs skaidro, ka inspektori rīko divu veidu pārbaudes. Ir plānotās, par kurām operators savlaicīgi tiek brīdināts, un ir ārpuskārtas. Šajā reizē tās bijušas ārpuskārtas, tādēļ operatori par tām nav zinājuši,

bet tuvāko dienu laikā saņemšot norādījumus, kas darāms, lai problēmas novērstu. Ja uzraudzības pārbaudē inspektors konstatē, ka uzņēmums VVD norādījumus nepilda, soda nauda var būt pat līdz 10 000 eiro.

Ilgstoši novadot vidē nepietiekami attīrītus ražošanas un sadzīves notekūdeņus, tie pakāpeniski pasliktina dažādu ūdensobjektu ekoloģisko situāciju. Upes tiek piesārņotas tiktāl, ka tajās vairs nedzīvos zivis, ūdeņi nebūs izmantojami atpūtai, cilvēki nevarēs peldēties. Neattīrīti notekūdeņi arī veicina upju aizaugšanu.

Pašvaldībās šīs iekārtas nedarbojas atbilstoši tāpēc, ka tās nespēj pienācīgā kvalitātē attīrīt no citiem pieņemtos ražošanas notekūdeņus, jo tādas iekārtas paredzētas tikai sadzīves notekūdeņiem. Arī uzņēmumos ražošanas notekūdeņi netiek attīrīti pietiekami.

Alberts Dinters

NO LIKUMSARGU IKDIENAS

Dzer, brauc, iekrīt

Stāsta Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste Madara Šeršņova.

No 25. līdz 31. augustam Kuldīgas iecirknī ir sākti desmit administratīvā pārkāpuma procesi, galvenokārt par notikumiem ceļu satiksmē. Notikušas sešas avārijas. Tikpat braucēju pie stūres pieķerti dzērumā.

27. augusta naktī Kurmālē likumsargi apstādināja auto, kam pie stūres sēdēja jauniets, kura izelpā bija 0,32 promiles. Tajā pašā dienā Kuldīgā, Kalna ielā, policisti pieķēra citu dzērājsoferi ar divām promilēm izelpā un bez tiesībām. Vakara pusē Krasta ielā likumsargi pamānīja mopēdistu. Viņu apstādinot, atklājās, ka izelpā ir 0,31 promile un viņam nav tiesību.

28. augusta naktī Vārmē policija apstādināja vieglo automašīnu, kurai pie stūres sēdēja cilvēks 0,9 promiļu reibumā un bez tiesībām. Bet Skrundas pagastā kāda sieviete neizvēlējās drošu distanci un iebrauca citā automašīnā.

30. augustā policisti Kuldīgas novadā noķēra divus dzērājsoferus – 1,26 un 1,52 promiļu reibumā.

31. augustā policija devās uz Ēdoles ielu, kur notikusi avārija. Noskaidrots, ka krustojumā ar Kuldīgas apvedceļu autovadītāja neizpildīja ceļa zīmes *Dodiet ceļu* prasību un viņas auto sadūrās ar citu spēkratu.

Pierakstījis Alberts Dinters

Kultūrvide un cilvēki augstā vērtē

Gudeniece Dace Bērziņa ir vienīgā pagasta veikala īpašniece un pārdevēja. Tas pieder zemnieku saimniecībai *Bērziņi*. Lai gan priekšā grūti laiki un pircēju arvien mazāk, uz nākotni viņa skatās tikai pozitīvi.

„Vasara jau viegla, bet, kad nāk ziema, tad gan grūtāk. Ienākumu ir ļoti maz – tas man te daļēji kā sociālais darbs. Vienu brīdi klientiem teicu, ka domāju veikala darbību ar septembri izbeigt. Viņi bija satriekti! Cilvēku labad šo domu uz laiku vēl atmetu – tad jau redzēšu, kā varēšu tikt ar visu galā. Taču pagaidām iztikt varu, malciņu sagādāju pati, bet par elektrības cenu gan ir bažas. Mums autobuss uz pilsētu kursē divas reizes nedēļā, un tiem, kam nav automašīnas, nav, kā tikt līdz veikalam.

Lai arī kā, cilvēki šajā galā ir priecīgi, ka šogad var nokult laukus. Uzskatu, ka jāpriecājas par to, kas ir. Vēl prieks, ka beidzot salabots ceļš uz šejieni. Tāpat priecājamies par visu, kas apkārt notiek. Nupat Alsungā bija brīnišķīgs grupas *Raxtu raxti* koncerts. No šejienes daudzi braucam uz tādiem pasākumiem, protam tos novērtēt. Nereti aizbraucam uz Liepājas

Bērziņu veikala vadītāja Dace Bērziņa atklāj, ka pircēju kļūst arvien mazāk. Dienā ienākot ap 50.

teātri. Priecājos, ka vēl aizvien darbojas ansamblis *Gudenieku suiti*, ko vada Lidija Jansone. Tur arī es dziedu – nu jau 18 gadus, kopš uz šejieni pārcēlos.”

SUITI KĀ SIRDĪ, TĀ DARBOS

Daces mamma un vecmamma nāk no Gudeniekiem, lai gan pati pirms tam ilgus gadus dzīvojusi Valmierā, kur Dacei ir arī otra māja: „Kad atnācu uz šejieni, Lidija mani tūlīt uzrunāja – meklēja cilvēkus, kas brauktu līdz uz koncertiem. Sākumā solīju palīdzēt pievilkt to ē, taču pēc pirmā koncerta mani pierunāja dziedāt.

Mana ģimene vienmēr bijusi

uz dziedāšanu. Tad gan vēl nezināju un nesapratu suitu tradīcijas, taču, uzvelkot tērpu, jutu, ka tas ir kas īpašs. Šovasar piedalījāties starptautiskajā folkloras festivālā *Baltica*, bijām Rīgā, Alsungā, Rucavā. Šogad divas dalībnieces no ansambļa aizgāja vecuma dēļ, bet pievienojusies viena jauna meitene – kopā esam vairāk nekā desmit. Lidija šo gadu laikā spējusi uzturēt ļoti gaišas attiecības. Pēdējos gadus viņai palīdz meita Skaidrīte. Nākamais koncerts būs Alsungas Miķeļdienās – tam drīz sāksim gatavoties.”

Vēl Dace aizraujas ar adīšanu un aušanu: „Brīvēkos brīžos uz

veikalu nāk trīs meitenes, un kopā adām. Agrāk esmu bijusi mājturības skolotāja. Noliklavā stāv adīšanas rāmis, uz kura mācu adīt lakatus un šalles. Adām arī cepures, džemperus. Mājās stāv stelles aušanai.”

CILVĒKU MAZ, TAČU VĒRTĪBAS PALIEK

Iedzīvotāju skaits gan arvien sarūkot: „Uz rokas pirkstiem varu saskaitīt, cik mums ir klātpienācēju. Bet šī vieta patiešām ir unikāla – šeit ir liels garīgais mantojums. Arī mūsu baznīca ir unikāla – vienīgā, kas uzcelta un pabeigta pēckara laikā. Tajā ir brīnišķīgi gleznojumi uz stikla un Marijas svētbilde. Varu pačuksēt: ja palūgsiet tur, lūgšana noteikti piepildīsies. Esmu to pārbaudījusi. Man to teica vecmamma Marija Bērziņa, īsta suitene.”

Šovasar Gudenieku ansamblis baznīcai uzdāvinājis pašu darinātu procesijas karogu Svētās Cecīlijas godam. Dace novērojusi, ka baznīcu apmeklē vien dažī cilvēki, taču tradicionālie pasākumi notiek arvien: „Jāņos katru gadu ir dievkalpojums, gājieni ap baznīcu. Šovasar mūs apciemoja Kurzemes bīskaps, bija koris no Rīgas ar garīgo mūziku.”

Basos 186 apmeklētāji

Mājas kafējnicu dienā pie Basu tautas nama saimniekoja arī šis ēkas un Gudenieku kultūras nama vadītāja Olita Ulmkalne ar palīgiem.

„Piedalījies pirmo reizi, un gāja labi,” stāsta Olita. Tirtogtas kūciņas, kāposti, desas, rankainās pankūkas, soļanka, saldaiss ēdiens *Basu sniegs* un saldējuma kokteiļi. „Maliņā pie skatuves bijām sasprauduši bērzus, kuros katram jāiesien lentīte. Kad saskaitījām, kopā bija 186! No Kuldīgas, Alsungas, Rīgas, Talsiem, Liepājas. Vislabāk *aizgāja* soļanka – izvārtījām 50 litrus, pietika arī tiem, kas ieradās vēl pēc sešiem. Pirmie pircēji ieradās jau 10.00, lai gan atklāšana bija stundu vēlāk.”

Izstāde

Pašlaik Basu tautas namā apskatāmas Silvijas Teteres krustdūrienā izstrādātās gleznas un arī ekspozīcija *Suitu godi*: tautas tērpi un citi priekšmeti no kristībām, kāzām, bērēm un gadskārtu svētkiem.

No Rīgas – pēc mierīgākas dzīves

Endija un Nils Pilaidi pirms diviem mēnešiem no galvaspilsētas pārcēlušies uz Gudenieku *Ziediņiem* Ludzenieku mazciemā. Puse mājas izremontēta, taču darba vēl daudz. Pāris kilometru tālāk dzīvo Endijas vecvecmamma Māra Mateviča, un viens no iemesliem jaunajiem pārcēlies – būt viņai tuvāk.

Endija beigusi Alsungas pamatskolu, Latvijas Universitātē studējusi juristos un strādā Valsts ieņēmumu dienestā. Nils mācījies Madonas vidusskolā, apguvis nekustamā īpašuma pārvaldību Rīgas Tehniskajā universitātē. Šovasar iestājies transportbūvju specialitātē un strādā par būvuzraugu.

LAUKOS DARBA PILNAS ROKAS

Endija: „Gudeniekos esmu dzīvojusi visu laiku, izņemot studiju gadus Rīgā. Domājām, ka, atnākot uz šejieni, dzīves ritms būs vieglāks, ne tik straujš, taču – tieši otrādi – darba ir ļoti daudz. Abi strādājam attālināti, un tas ļāva no Rīgas aiziet, taču gribas visu ātrāk te sakārtot, bet tam laika pietrūkst.” Galvenais esot sakārtot mājas iekšieni.

Abi jau izveidojuši mazdārziņu, uzcēlušī siltumnīcu, audzē gurķus, tomātus, bietes, pupas, zirņus, kartupeļus. „Dārziņš bija

Endija un Nils Pilaidi nesen no Rīgas atnākuši uz Gudeniekiem. Pašlaik ar dzīvi laukos esot apmierināti, taču dzīves ritms gan nav tik lēns, kā iedomājušies.

kā eksperiments,” saka Nils, „taču neiespringām – sanāks vai nesanāks. Neko nežēlojam: ja, piemēram, zirņi neizdotos – nopļautu. Tāpat veco stalli nežēlosim – nojauksim.”

REMONTAM VISS SAGĀDĀTS

Vaicāts par dzīvi Gudeniekos, Nils teic: „Vai nu dzīvo Rīgā, vai laukos – pats var izdomāt, kā visu sagādāt.” Abi priecājas, ka nu arī ceļi lēnām tiek uzlaboti.

Par dzīves dārdzību šoziem bažu neesot: „Iepriekš dzīvojām Rīgā daudzdzīvokļu mājā, un domāju, ka izmaksas diži neatšķirsies, – elektrības tarifs visiem vienāds, savukārt ūdens tarifs šeit zemāks. Siltumu varam regulēt paši, taču Rīgā cilvēki salst līdz pat oktobra vidum. Arī visu mājas remontam jau esam paspējuši iepirkt – par to vairs nav jāsatraucas.”

JĀMAINA PRIORITĀTES

Attiecības ir kaimiņiem esot la-

bas. „Varam uzticēties, ka māja būs pieskatīta, ja kur izbraucam. Pārsvārā apkārt dzīvo mazturīgi un trūcīgi cilvēki, un viņi ir atsaucīgi – palīdz ar dārza darbiem, par tiem arī maksājam.” Vienīgi, kamēr šeit dzīvo, ne par vienu pasākumu, izņemot senioru saietu, neesot dzirdējuši. Taču prieks, ka gan Gudeniekos, gan Basos darbojas bibliotēka.

Nils stāsta: „Liepājā man ir darbs, un tur iznāk braukt biežāk. Cik esam pabraukuši pa citiem

ciemiem, tur vairāk domā, kā piesaistīt strādāt gribošus, jaunus cilvēkus. Ir tāda sajūta, ka šeit nav pareizas prioritātes. Šķiet, ka pagasts pārāk ņemas ar tiem, kas negrib strādāt vai nekad nav strādājuši, saņem tik pabalstu un palīdzības pakas. Taču prioritātei vajadzētu būt nodokļu maksātājiem, kas ir spējīgi un grib strādāt.” Nesen bijuši Dunalkas svētkos – arī šis pagasts esot prom no visas pasaules (Dienvidkurzemes novadā – red.), bet tur viss skaisti sakopts, notiekot pasākumi un vietējie domājot, kā ko atfistīt, cilvēkus iesaistīt.

KAFEJNICU DIENĀ VILSANĀS

Gan šogad, gan pērn pāris piedalījies Mājas kafējnicu dienās, bet šoreiz neesot gājis labi: „Nezinu, vai pie vainas vieta vai kas cits, taču mūs apciemoja vien desmit cilvēku. Iespējams, finansiālais stāvoklis cilvēkiem nav viegls – ir mēneša beigās, nāk skolas gads,” spriež Endija. Pārsvārā bijuši vai nu vietējie, vai alsundznieki, viens pāris no Dobeles. Pagājušogad piedalījies Endijas vecvecāku mājās Gudenieku otrā galā pie Jaunās muižas – tad gan klājies labāk. Jā, esot doma kaut kad atjaunot arī vecvecāku mājas.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Līdz 14. Saeimas vēlēšanām 1. oktobrī *Kurzemnieka* rakstu sērijas *Izpēti, izgaismo, risini!* uzmanības fokusā – politika. Proti, kas vēlētājiem būtu jāzina, lai mēs kopā uz četriem gadiem ievēlētu iespējami labāko likumdevēja varu. *Kurzemnieks* stāsta par deputātu kandidātiem no tām partijām, kurām socioloģiskās aptaujas paredz 5% barjeras pārvēršanu. Viņi startē Kurzemes vēlēšanu apgabalā un ir no Kuldīgas novada.

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild laikraksts *Kurzemnieks*.

Vai partija novērtēs jaunos cilvēkus?

Ar 3. numuru uz Saeimu startē Zaļo un Zemnieku savienība (ZZS). Tā šogad piedzīvojusi lielas pārmaiņas. Neilgi pirms vēlēšanām, iebilstot pret ZZS draudzību ar korupcijas skandālos ierauto Aivaru Lembergu, kas ir partijas *Latvijai un Ventspilij* vadītājs un ZZS Ministru prezidenta kandidāts arī šoreiz, no ZZS atdalījās Latvijas Zaļā partija.

Juris Goldmanis: „Esmu komandas cilvēks”

Kurzemes vēlēšanu apgabalā ZZS sarakstā ar 8. numuru kandidē Rumbas pagasta uzņēmuma *Ineses tortes* līdzīpašnieks JURIS GOLDMANIS.

Labāk izdarīt un nožēlot nekā nedarīt un tad nožēlot.
Juris Goldmanis

„Dzīvoju pēc principa: labāk izdarīt un nožēlot nekā nedarīt un tad nožēlot. Uzņēmējdarbība jau nav bez kļūdām – to ir daudz. Ir jāuzkāj uz grābekļa, lai nākamreiz darītu gudrāk,” saka uzņēmējs un 14. Saeimas kandidāts Juris Goldmanis (ZZS).

AR ATBILDĪBAS IZJŪTU

J.Goldmanis sešus gadus ir ZZS, bet divus gadus – Latvijas Zemnieku savienības Kuldīgas nodaļas valdē. Saeimas vēlēšanām viņu izvirzījuši partijas biedri. Uz jautājumu, vai viņu nemulsina tas, ka Aivars Lembergs ir ZZS premjerministra kandidāts, viņš atbild: „Mums ir tāds neveiksmnieka kults. Viens iebļaujas, un pārējie uzreiz skatās. Viņu tiesā 15 gadus. Veiksmnieki jau nevienam nepatīk. Daudzi grib no skatuves novākt cilvēku, kas ir daudz darījis. Ventspilī daudz padarīts, ir daudz uzņēmumu.”

ZZS partijas biedre Daiga Kalniņa (Kuldīgas novada domes deputāte) par kandidātu saka: „Man viņš liekas ļoti atbildīgs, ar inovatīvām idejām, redzu, kā ikdienā tās izpauž savā profesionālajā darbībā. Viņš vienmēr padomā, kā cilvēkus iepriecināt, piemēram, uz tikšanos atnesot kūku.”

DOMĀ PAR INOVĀCIJĀM

Pēc 9. klases tagadējā V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā J.Goldmanis Liepājas profesionālajā vidusskolā apguvis komercpakalpojumu.

Profesionālo bakalaura grādu vadības zinībās ieguvis Liepājas universitātē, pēc tam Banku augstskolā pabeidzis maģistrantūru inovāciju zinībās.

„Strādājot uzņēmumā, vienlaikus ieguvu izglītību. Nomira tēvs, un es izvēlējos palīdzēt ģimenes uzņēmumam attīstīties, pārvarēt grūtus laikus, veidot jaunus produktus. Ir liels gandarījums, jo pēc divu gadu darba kopā ar zinātniekiem būs gatava jaunā kartupeļu kūka,” atklāj J.Goldmanis.

Skolas gados pēc mācībām devies uz mūzikas skolu, kur pie Martas Pētersones apguvis klavierspēli. Skolu sekmīgi beidzis un arī šodien, lai gan reti, labprāt sēžoties pie klavierēm. „Operā vai klasiskās mūzikas koncertā, piedzīvojot savilņojošu brīdi, kāda asara nobirst. Visi esam dzīvas būtnes,” saka J.Goldmanis.

Apmeklējis arī trenāžieru zāli, bet, mācoties Liepājas pusē, ne daudz spēlējis volejbolu.

Jura mamma Inese Goldmane atzīst, ka dēls pret visu izturas atbildīgi jau no bērnības: „Visu, ko sācis, ir izdarījis līdz galam, piemēram, beidzis mūzikas skolu, studijas augstskolā. Viņš vienmēr saka: „Nedrīkst atstāt pusceļā – jāpabeidz.””

VĒRO PROCESUS

J.Goldmanim patīk skatīties, kā cilvēki rada ko jaunu: „Ar interesi vēroju, kā attīstās tehnoloģijas, cik strauji viss mainās. To redzu arī savā uzņēmumā – uz vietas nedrīkst stāvēt, jāiet uz priekšu. Atceros, ka, būdams mazs puika, prasīju tēvam, kāpēc viņš skatās divus ziņu raidījumus. Tēvs atbildēja, ka salīdzina, ko izstāsta vienā un ko otrā. Tēvs iesaistījās

arī politiskajās lietās, bija partijās, tāpēc šīs lietas man nav svešas.”

PAR DARBINIEKIEM JĀRŪPĒJAS

Ineses tortes nodarbina septiņus cilvēkus. Savulaik arī Juris pats bijis darba ņēmējs. „Pirmo pieredzi ieguvu 16 gados – strādāju par viesmīli Ventspilī pusē piejūras krodziņā. Trīs vasaras nostrādāju Norvēģijā augkopībā. Ārzemēs nejūties kā mājās. Prioritāri vienmēr ir tie cilvēki, kas ir konkrētās valsts pilsoņi. To var just. Taču saskarē ar darbiniekiem cilvēcīgums ir vissvarīgākais. Vispirms jāparūpējas par saviem strādniekiem, tad pārējais būs. Dzīvojam ļoti straujā laikmetā, tāpēc svarīgi ir arī mācīties, lai noturētos tirgū.”

Prasīts, lai min summu, kāda

būtu vajadzīga normālai dzīvei Kuldīgas novadā, J.Goldmanis teic: „Viss atkarīgs no tā, ko katrs grib, ko ikdienā dara. Nozīme ir arī tam, vai cilvēks Kuldīgā dzīvo vai te tikai strādā, bet dzīvo laukos. Pilsētā bez transporta pietiktu ar 600 eiro, laukos – divtik, jo ir izdevumi degvielai, mašīnai.”

SOLĪJUMUS TUR

Pret solījumiem J.Goldmanis izturas nopietni: „Skatos, lai solītais tiek izpildīts, tā teikt – vīrs un vārds. Ja vienreiz vārdu neturēsi, otrreiz cilvēks pie tevis vairs nenāks.”

Kā savu stiprāko un arī sliktāko īpašību J.Goldmanis min spītību, jo visu, ko uzņemas, cenšas novest līdz galam: „Lēmumus nepieņemu vienatnē – esmu komandas cilvēks.”

Bet, vai viņam ir arī līdera īpašības, D.Kalniņa par to saka: „Domāju, ka viņam tās piemīt, lai gan pašlaik pieredze nav liela, bet ir milzīgs entuziasms un redzējums, ka visam jābūt godīgi. Viņš balstīsies ne uz emocijām, bet uz pārdomātiem lēmumiem un tiem aicinās sekot.” I.Goldmane ar savu dzīves un darba pieredzi dēlam ļāvusi vairākkārt kļūdīties: „Nekļūdās tas, kas neko nedara. Kļūdišanās jāliek pieredzes bagāžā un jāiet uz priekšu.”

VIEDOKĻI

Nav izteikta līdera

Dana Reizniece-Ozola, šahiste, bijusi vairāku sasaukumu Saeimas deputāte, ekonomikas un finanšu ministre, pārstāvējusi Latvijas Zemnieku savienību un partiju *Latvijai un Ventspilij*, kā arī ZZS, bet no partijas izstājusies:

– ZZS visu klapi liek uz Aivaru Lembergu, un lielā mērā tas ir noteicošais faktors, kā tai vēlēšanās veiksies. Domāju, ka panākumu nebūs, jo Lembergs jau ir vakardiena, nevis nākotne, diemžēl mēģina iekāpt pagātnē. Ar to saistīts diezgan daudz biedru zaudējums, lielā mērā arī Zaļās partijas atšķelšanās. No ZZS palicis pārpalikums. Tagad ir karš Ukrainā, nestabilitāte, un tādos brīžos cilvēkiem gribas vadību uzticēt pārbaudītiem politiķiem. Ja daļa, kas nav apmierināti ar Krišjāņa Kariņa valdību, piemēram, ar problēmām enerģētikā, nobalsos par 20–30 gadus pazīstamiem politiķiem, tad domāju, ka arī ZZS ir iespēja 5% robežu pārvārtēt. Citādi būs grūti.

Vēlēšanās startē 19 partijas, līdz ar to turpināsies sadrumstalotība. Nav neviena līdera, kāds ļoti vajadzīgs, jo būs jāpieņem grūti, atbildīgi lēmumi. Jārēķinās, ka koalīcijas valdība būs sadrumstalota un premjeram jābūt spēcīgam, lai vismaz ko dabūtu cauri. Ja tāds līderis parādīsies, tam ir labas izredzes.

Šī valdība nav demonstrējusi spēju uzņemties atbildību un lēmumus pieņemt ātri, dinamiski, kā to prasa krīzes situācija, bet ir strādājusi reaģēšanas režīmā. Visu laiku bijusi tāda kā atsišanās. To daļēji noteica kovids un karš.

Izvēlēsies pēc atpazīstamības

Kristīna Ansons, uzņēmēja, Kuldīgas novada domes deputāte, 14. Saeimas kandidāte no Nacionālās apvienības:

– ZZS teorētiski varētu Saeimā iekļūt ar visu to, ka premjerministra kandidāts bijis tiesāts. Neiekļūs tik daudz, cik pagājušajā reizē, taču izredzes ir. Bet tas, ko konkurenti sola, lai paliek uz viņu pašu sirdsapziņas!

Juri Goldmani personiski nepazīstu – uzņēmums *Ineses tortes* vairāk saistās ar Inesi Goldmani. Pieredze rāda, ka vēlētāji kandidātus izvēlas ne pēc programmas, bet atpazīstamības. Šajā ziņā viņam būs grūti, jo atpazīstamību tik ātri nevar iemantot. Taču ir apsveicami, ka cilvēki iesaistās politikā, arī uzņēmēji. Kāpēc? Viņi jau pēc būtības ir traki cilvēki, jo saskaras ar dažādiem izaicinājumiem. Uzņēmējs nav tas sliktākais variants, jo viņš kaut ko jau sasniedzis, savu vai vairākas sfēras pārzina no iekšienes. Protams, sēdēt uz diviem krēsliem un strādāt produktīvi nav iespējams. Tā būs izšķiršanās.

Nodibināta 2022. gadā, apvienojoties Latvijas Zemnieku savienībai, Latvijas Zaļajai partijai (LZP) un partijai *Latvijai un Ventspilij*.

Cik deputātu vietu ieguva?

- 8. Saeimā – 12
- 9. Saeimā – 18
- 10. Saeimā – 22
- 11. Saeimā – 13
- 12. Saeimā – 21
- 13. Saeimā – 11

Jaunās konservatīvās partijas protesta dēļ pēc 13. Saeimas vēlēšanām ZZS netika iekļauta koalīcijā un valdībā, jo par Ministru prezidenta kandidātu nemitīgi izvirzīts tagad pirmajā instancē par korupciju notiesātais Aivars Lembergs.

Šogad atdalījās LZP, iebilstot pret ZZS draudzību ar A.Lembergu.

- Uz 14. Saeimu kopā startē Latvijas Zemnieku savienība, Latvijas Sociāldemokrātiskā strādnieku partija un reģionālā partija *Latvijai un Ventspilij*.
- *Latvijai un Ventspilij* 13. Saeimā pārstāvēta ar diviem deputātiem: Gundaru Daudzi un Jāni Vucānu. Bija arī eksministrs, agrākā kuldīdzniece Dana Reizniece-Ozola, kas pameta gan šo partiju, gan vēlāk ZZS.

Atdot elpu ērģelēm

„Ērģelēm ir vairākas vērtības: mākslinieciskā kā mūzikas instrumentam, vēsturiskā, kas atspoguļo laikmeta kultūru, arhitektūras stilu. Savā ziņā arī memoriāla vērtība.”

Ērģeļu restaurators ALVIS MELBĀRDIS ir viens nedaudzajiem, kurš Latvijā šo amatu pieprot, strādājis arī mūspusē. Tikko pabeidzis sakārtot ērģeles Snēpeles baznīcā, kur apjomīgais mūzikas instruments pēc atvešanas no Vācijas piecus gadus stāvējis zemē pie altāra. Tur arī spēlēts, līdz sagaidīja meistarū, kas to izjauca, pārbaudīja katru detaļu un no jauna salika visu kopā tam paredzētajā vietā – dievnama restaurētajā balkonā.

Kā jūs savu darbu raksturotu?

Latviešu valodā bieži saka *ērģeļu meistars*, bet vāciskā skatījumā tas nav īsti korekti. Vāciešiem meistars ir darbnīcas īpašnieks, savukārt būvētājs tikai būvē ērģeles. Es jaunā nebūvēju. Vāciešiem ir arī profesija *ērģeļu kopējs*, bet latviski tas kaut kā slikti skan, lai gan tas būtu visprecīzākais apzīmējums. Latvijā pieņemts teikt *restaurators*, bet arī par šo vārdu var diskutēt. To, ko mēs šeit saucam par klavieru restaurēšanu, Anglijā apzīmē kā *piano rebuilding – klavieru pārbūve*. Terminu ziņā tas ir diezgan sarežģīti un var radīt pārpratumus. Labāk būtu teikt *pārbūvētājs* kā angļiem vai *kopējs* kā vāciešiem, bet latviešiem ne viens, ne otrs nosaukums nav iegājies. Bieži vien visus, kas kaut ko dara ar ērģelēm, sauc par meistariem.

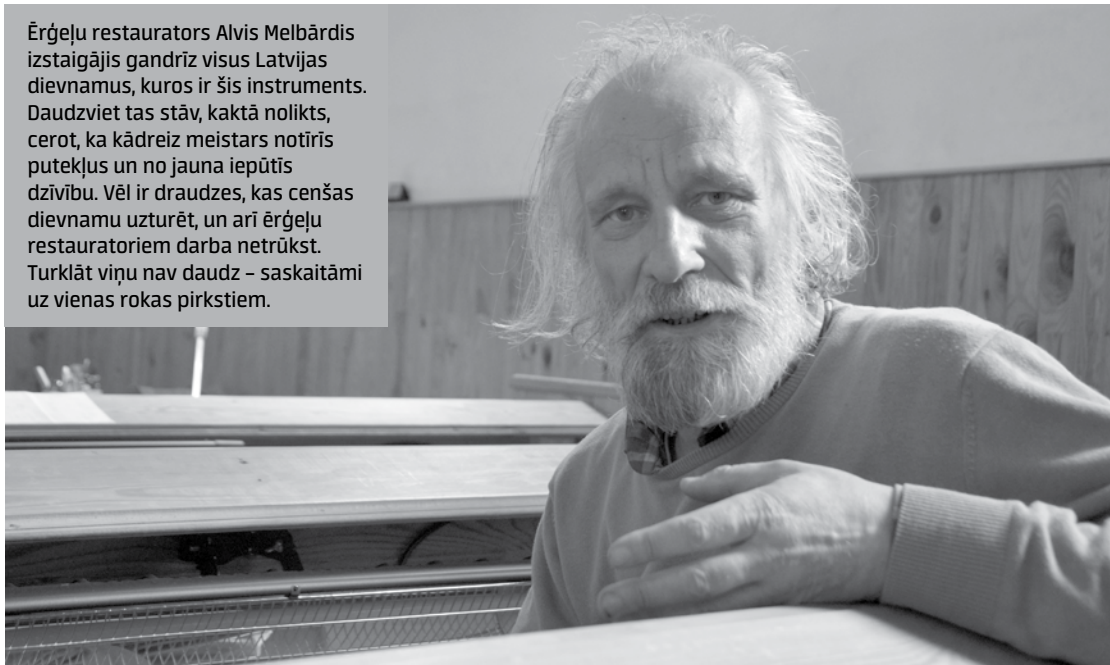
Cik ilgi ar tām strādājat, un kur to iemācījāties?

Vis sākas, kad Jelgavā iepazīnos ar Jāni Kalniņu (Ugāles ērģelbūves darbnīcas īpašnieku, vienu no pieredzējušākajiem klavieru un ērģeļu restauratoriem Latvijā – aut.). Kādi 35 gadi jau būs pagājuši. Esmu vidzemnieks, dzimis Valmierā. Pēc vidusskolas iestājos Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Zemes ierīcības fakultātē, bet nepabeidzu. Kādu laiku strādāju Jelgavas sadzīves pakalpojumu kombinātā par klavieru skaņotāju. Mācījos arī pie Gunāra Dālmaņa, kurš no 60. gadiem līdz aiziešanai pensijā bija strādājis pie Doma ērģelēm Rīgā. 80. gadu beigās kooperatīvu laikos izveidojis savu darbnīcu, un es tiku pie viņa pastrādāt. Tur arī taisīja jaunus ērģeļu motorus, kas vēl šur tur sastopami.

Droši vien pārzināt gandrīz visas ērģeles Latvijas dievnamos. Kas ar tām noticis pēdējos gados?

Visas jau nezīnu, tikai daļu. Latgalē droši vien vēl ir plašāka sabiedrība pat neatklātas. Savulaik ērģeles skanēja katrā baznīcā. Pēc Otrā pasaules kara tās pēc inerces izmantoja tur, kur draudzes pastāvēja. Vēl arī jaunas būvēja. Gudeniekos un Grobiņā ir ērģeles, ko pēc kara ļoti labā kvalitātē uzbūvēja liepājnieks Juris Bokums. 20. gadsimta sākumā ērģeļu būvniecība industrializējās. Liela daļa detaļu, arī stables, tika pasūtītas no Vācijas uzņēmumiem. Līdz ar to vietējie mazliet izlaidās – paši taisīja tikai koka daļas, prospektu, apbūvi. Pēc kara no Vācijas vairs nevarēja neko pasūtīt. Tiem būvētājiem,

Ērģeļu restaurators Alvis Melbārdis izstaigājis gandrīz visus Latvijas dievnamus, kuros ir šis instruments. Daudzviet tas stāv, kaktā nolikts, cerot, ka kādreiz meistars notīrīs putekļus un no jauna iepūtīs dzīvību. Vēl ir draudzes, kas cenšas dievnamu uzturēt, un arī ērģeļu restauratoriem darba netrūkst. Turklāt viņu nav daudz – saskaitāmi uz vienas rokas pirkstiem.

kas Latvijā bija palikuši, vajadzēja visu taisīt pašiem. Tāpēc par Bokuma ērģelēm var teikt, ka būvētas rūpīgi, ņemot vērā tālaika mazās iespējas.

Vai arī šodien kāds būvē?

Attīstītas rūpnieciskas nozares vairs nav. Taču vajadzētu restaurēt ļoti daudz ērģeļu, kas gadu desmitiem nav skanējušas. Apjomīgs darbs. Jau kara laikā daļa baznīcu tika izpostīta, pēc tam postīšana turpinājās, ja draudze nebija tik stipra, lai sargātu īpašumu. Īpaši cieta luterāņu baznīcas, katoļiem ne tik ļoti. Klasisks piemērs ir ērģeles Rendā: kaut kur, stūrī noliktas, vēl stāv, bet nav nevienas stabules – vienkārši pazudušas, jo neviens nav pieskatījis. Līdzīgu gadījumu ir daudz. Cilvēkiem šķiet: ja stabuļu nav, tās vairs nav ērģeles un tiek izmestas.

Kuras esat restaurējis mūspusē?

Kuldīgā esmu bijis pie ērģelēm Katrīnas baznīcā – tur tās nopietni kādreiz remontēja Jānis Kalniņš, tagad pieskata Viesturs Pilsums. Esmu bijis Annas baznīcā, kur tas stāsts mazliet dramatisks un varbūt ne visiem zināms. Kad baznīcu uzcēla 20. gadsimta sākumā, dievkalpojums spēlēts harmonijs. Līdzekļus ērģelēm savāca līdz Pirmajam pasaules karam, bet nepaspēja uzbūvēt, un nauda aizgāja postā. Pēc kara vāca otrreiz, sāka būvēt Martina uzņēmums, kas nobankrotēja. Tad kāds vietējais uztaisīja dažas detaļas, bet atkal jāsludina konkurss, taču naudas daudz nebija, un tika meklēts lētākais piedāvājums. Pieteicās igauņu ērģelbūvētājs Augusts Terkmanis. Tagad vēl klāt nākusi nelaime ar ķirmi, kas grauz un grauz. Katoļu baznīcā to izkvēpināja, bet Anna ir liela –

nebūs viegli tikt galā.

Esmu bijis pie ērģelēm arī Kuldīgas katoļu baznīcā – ļoti interesantas, bet izskatās samocītas, jo iebūvētas vecajā korpusā. Vajadzētu restaurēt, bet jāceļ arī un pa detaļām jāmontē atpakaļ. Pirms dažiem gadiem Klosteres baznīcā restaurēju no Gotlandes atvestās, tagad Snēpelē sakārtoju Vācijā 50. gados ražotās. Baznīcām nav nekādi bagātī laiki, tomēr draudzes cenšas saimniecību uzturēt. Daudzviet tiek remontēti jumts, un tad arī ērģeles vairs nav tik apdraudētas.

Kāda ir tendence: atjaunot senos instrumentus vai iegādāties jaunus?

Problēma tāda, ka cilvēki jau pieraduši pie mazajām elektriskajām ērģelēm. Nav jau slikts tāds instruments. Gadās, ka baznīcā ir lielas, vērtīgas un labi skanošas ērģeles, bet... nav, kas spēlē. Viegļāk ir paņemt līdzīgu digi-tālo *kībordu* (no angļu val. *keyboard*) nekā mēģināt saprast visus tos lielo, seno ērģeļu reģistrus. Nav īsti, kur apgūt ievirzes līmenī, jo ērģelēmūzika orientējas uz augsto mākslu. Ērģeles māca akadēmiskā līmenī, tāpēc profesionāli ērģelnieki – tie, kam ērģelē spēle ir darbs, ne tikai kalpošana, – mazajās lauku draudzēs nav bieži sastopami. Pārsvarā apguvuši pašmācībā, un tas prasa milzīgu apņēmību, tāpēc autodidaktus noteikti nevajag noniecināt. Ja nav, kas spēlē, tad arī nav lielas intereses vecās ērģeles atjaunot pat tad, ja šim mērķim var savākt ziedojumus vai saņemt līdzfinansējumu kādā projektā konkursā. Tagad ir dažādi fondi, un nav vajadzīgas nez kādas zināšanas, lai tur startētu.

Vai restaurēt nav grūtāk nekā

uzbūvēt jaunas? Īpaši lietas, ko sargā pieminekļa statuss.

Ar ērģelēm nav tik apgrūtināti kā ar arhitektūras pieminekļiem. Man ir restauratora atestāts, un tas ļauj strādāt. Ir jau mums birokrātija, kuras dēļ kādi darbi varbūt nevar virzīties. Vācijā vieglāk – tur valstī izstrādātas vadlīnijas. Latvijā kaut kā nav tik plūstoši: ir vietas, kur senai celtnei tiek nomainīti logi vai pa jaunam pārbūvēta liela daļa un kur neviens neliekas ne zinīs, bet citviet skandalējas par sīkām detaļām. Tādā ziņā Kuldīga šķiet neparasta, jo šeit izdevies daudz saglabāt un atjaunot. Jau iebraucot to var redzēt.

Lauksaimniecības akadēmiju nepabeidzāt un par zemes ierīkotāju nekļūvat. Vai nepatika?

Uz Lauksaimniecības akadēmiju aizgāju tāpēc, lai nebūtu jāiet Padomju armijā. Tā un vēl Medicīnas institūts tolaik bija vienīgās augstskolas, no kurām studentus ārā neņēma, kad sāka pietrūkt kareivju. Vēlāk arī no tām iesauca armijā. Būtībā jau mani interesēja ģeodēzija, un varbūt būtu izmācījies līdz galam. Bet kaut kā gadījās, ka pazaudēju vienu karti un sanāca tādas nepatīšanas, it kā būtu pastrādāts valsts noziegums, kaut gan tik slepena tā karte nebija. Bet tie bija padomju laiki. Tad tādas sīkas lietas varēja kļūt dramatiskas.

Vai arī mūziku esat mācījis?

Šaubos, vai cilvēkam nevar attīstīt muzikālo dzirdi. Dažam ir vieglāk – kā saka, talants pats uz āru nāk. Citam tā nepadodas, un ir krietni jāpiestrādā. Jebkuras prasmes var attīstīt, ja ar to nodarbojas. Lai strādātu pie ērģelēm, nav jābūt nez kādai superdzirdi.

Ir jāzina un jāsadzird tas, ko ir svarīgi dzirdēt. To var uztrenēt. Labi, ja ir kāds, kas sākumā palīdz sadzirdēt un saprast, kam jāpievērš vairāk uzmanības. Man palīdzēja Jānis Kalniņš, bet vēl vairāk Gunārs Dālmanis, jo viņam bija arī īpašas pedagoga spējas.

Vai pats muzicējat?

Nē. Latvijā ir tāda interesanta teorija: ja esi labs muzikants, tad nevari būt labs attiecīgā instrumenta, piemēram, klavieru, ērģeļu vai ermoņiku, meistars. Un otrādi. Nevarot vienlīdz labi izpausties abās jomās. Mūziķis un meistars instrumentu redz katrs citādi. Tomēr tai teorijai piekristu tikai daļēji, jo gadās, ka meistars ērģeles spēlē ļoti labi.

Man pārdomas raisa cita pēdējā laika problēma. Manā bērnībā daudz darbojāties praktiski – taisījām koka laiviņas un vēl visādas lietas paši meistarojām. Nebija jau citu variantu. Tagad kolēģi restauratori, kas strādā koledžā, stāsta, ka liela daļa no tiem, kas nāk mācīties, iepriekš ar rokām nav strādājuši. Ja kopš bērnības nekas nav darīts, sākot ar sīkiem praktiskiem darbiņiem, tad 18–20 gadu vecumā iemācīties restaurēt ir ārkārtīgi grūti. Tā mūsdienās ir drāma. Pastāv kaut kādi rokdarbnieku pulciņi, bet nelaime tā, ka skolotāji baidās dot rokās nazi vai citu instrumentu.

Restauratoram amatnieciskā daļa ļoti svarīga. Ērģeles ir apjomīgas, un tām ir vairākas vērtības: mākslinieciskā kā mūzikas instrumentam, vēsturiskā, kas atspoguļo laikmeta kultūru, arhitektūras stilu. Savā ziņā memoriāla vērtība. Iespējams, kāds ievērojams cilvēks pie tām darbojies: spēlējis, komponējis, būvējis, restaurējis. Mani interesē vēsture, bet gadskaitļi nepaliek prātā. Svarīgi šķiet stāsti, kas ar katru vietu saistīti. Latvijā visaptverošai vēsturei pievēršam pārāk maz uzmanības. Kulstāties ap dažiem notikumiem, bet šaurā jomā.

Kādu mūziku klausāties?

Dažādu. Labprāt arī klasisko. Interesanti šķiet autentiskie ieraksti. Kaut vai tie paši slavenie Vivaldi *Gadalaiki*: ja paklausās veco izpildījumu, liekas, ka pavisam cita mūzika, dažas vietas skan pilnīgi citādi. Laika gaitā mainījušās ne tikai muzikālā gaume un spēles maniere vien – senajiem instrumentiem liela daļa bija no cita materiāla. Vijolēm zarnu stīgas tagad neliek un skanējums ir citāds. Tāpat mainījies augstums kamertonim. Arī ērģeles taisa citā skaņojumā.

Saskatīt to, kas citiem nav saredzams

8. augustā SIA *Vizuālā diagnostika* radiologam ANDRIM LAGANOVSKIM apritēja 70 gadu. Nu jau vairāk nekā desmit no tiem viņš ar dzīvesbiedri un kolēģi Inesi Laganovsku Kuldīgu sauc par mājām.

46 darba gados Andris bijis viens no Latvijas vadošajiem radiologiem, abdominālās radioloģijas nodaļas vadītājs Paula Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā, pasniedzējs Rīgas Stradiņa radiologu asociācijas Goda biedra titulu, kas ir kolēģu atzinības un cieņas pierādījums. Ar šo viņš piepūlējies saviem skolotājiem – korifejiem šajā nozarē. Kā interesantāko savā dzīvē Andris min to laiku, kad darījies tiešo darbu, jo administratīvais nekad nav īsti gājis pie sirds.

GALVENĀ IR INTERPRETĀCIJA

Ko radiologs īsti dara? A.Laganovskis atbild: „Visiem pārējiem ārstiem pastāsta, kas cilvēkam atrodas iekšā un kas viņam kaiš. Tā vajadzētu būt, bet ne vienmēr ir. Mēs draudzīgi strīdamies ar ķirurgiem, kuriem šķiet, ka radiologam pirms operācijas viss jāpasaka priekšā. Bet mums atkal ir viedoklis, ka viņiem operācijas laikā pašiem viss jāerauga. Var jau gribēt, lai mēs visu saskatītu, bet to ne vienmēr varam sasniegt. Vēl aizvakar kolēģim saku: „Nesaprotu, kas tur tajā datorā ir.” Pēc operācijas viņš saka: „Es arī nesapratu, kas tas bija.” Diemžēl šādas situācijas nav retums.

Nu jau var teikt, ka bez mums – radiologiem – pārējie vairs neko nevarētu izdarīt. Kādam varbūt šķiet: radiologi jau tikai skatās tās bildītes. Bet visās lielajās slimnīcās ķirurgi vispār neko nesāk, ja nav priekšā bildes. Jā, bet svarīgākā ir prasme saskatīt un interpretēt.”

KOLEGIĀLĪTĀTE – IZZUDOŠĀ VĒRTĪBA

Interpretācija var atšķirties arī radiologiem. Kāda ir kolēģu sadarbība, vai notiek diskusijas, varbūt padoms tiek lūgts autoritātēm?

„Autoritāšu priekšā jānoceļ capure, bet ne galva. Lai gan sadarbība kļūst aizvien mazāka, mums tomēr ir domubiedru grupa, kurā sazināties. Kolēģi ir ļoti atsaucīgi. Savukārt jaunie ienāk ar atšķirīgu skatījumu, vairāk ir katrs par sevi, izjūt konkurenci, un koleģialitātei paliek aizvien mazāk vietas. Mums kādreiz mācīja, ka par kolēģi nedrīkst teikt nevienu sliktu vārdu, sevišķi pacienta klātbūtnē. Tagad gan šis nerakstītais likums, gan daudzi citi vairs nav spēkā. Diemžēl.

No izmeklējumiem kādreiz bija tikai rentgenogrammas. Tad notika ārstu konsiliji, lai gadījumus

Radiologiem Andrim un Inesei Laganovskiem darbības Kuldīgas slimnīcā palet uzņēmuma *Vizuālā diagnostika* kabinetā, darba stacijā, pieslēdzoties vienotajai datu bāzei. Tiek apskatīti izmeklējumi ne tikai no Kuldīgas un Rīgas, bet arī no visas Latvijas: Valmieras, Cēsīm, Gulbenes, Ādažiem utt.

Irlavas slimnīcas galvenais ārsts un rentgenologs 1980. gadā.

kopā pārrunātu. Man tas vienmēr šķita interesanti un forši, kāds ir kolēģu domu gājiens. Arī tagad ir vecie labie kolēģi, ar kuriem varam salīdzināt viedokļus, gadījumus pārskatīt, tāpēc līdz galam izskausts tas nav. Bet mēs ar Inesi ik pa laikam spriežam, ka varbūt esam pēdēja paaudze, kas tā dara.”

VIENS ĪSTS ĀRSTS

Andris, kā pats saka, ir *sakņains* rīdzinieks: dzimis, audzis, mācījies galvaspilsētā. Sākumā kā daudziem centra bērniem nācies piedzīvot komunālā dzīvokļa *jaukumus*, pēc tam ģimene pārcēlusies uz Teikas rajonu.

„Viens brālēns bija veterinārsts,

otrs – zobārsts. Ģimene ļoti gribēja, lai būtu arī viens īsts ārsts.” smejas Andris. Viņam piemērotāka šķitusi vecie labie kolēģi, ar kuriem varam salīdzināt viedokļus, gadījumus pārskatīt, tāpēc līdz galam izskausts tas nav. Bet mēs ar Inesi ik pa laikam spriežam, ka varbūt esam pēdēja paaudze, kas tā dara.”

„Piedevām nebiju komjaunietis. Nolēmu, ka jurists noteikti vērts pamatīgāk nekā ārsts, turklāt medicīnas studijas bija izaicinājums. Nolik iestāties kārtējam un ar pirmo reizi iestājos. Konkurss – trīs cilvēki uz vienu. Tā kā vidusskolā diezgan nopietni nodarbojos ar biatlonu,

Andris 11. klasē.

„Kādam varbūt šķiet: radiologi jau tikai skatās tās bildītes. Bet visās lielajās slimnīcās ķirurgi vispār neko nesāk, ja nav priekšā bildes.”

Rentgenoloģijas katedrā. „Mani kolēģi, reizē skolotāji un draugi, Latvijas rentgenoloģijas korifeji.” Otrajā rindā – Juris Hartmanis, Ēriks Reinholds, Andris Laganovskis, Arnis Amoliņš, pirmajā rindā – profesors Jevgenijs Nemiro, abās pusēs – laborantes.

vienu brīdi bija doma kļūt par sporta ārstu. Bet tas bija iespējams tikai Tartu, un dzīvot tik tālu no mājām kopmītnēs negribējās. Beigās pats saiknes ar medicīnu gandrīz nav bijis. Taču šaubu nav bijis ne mirkli. Par specialitātes izvēli gan. Vienu brīdi vēl pastiprināti interesējies par sporta medicīnu un zinātni, sabiedrības veselības jomā kļūva skaidrs, ka nekad nebūšu radiologs, jo tur ir tehnika un fizika.”

IZVĒLES PRIEKŠĀ

Smagākais laiks institūtā – pirmie divi kursi – nav nobiedējuši: „Man bija ļoti laba atmiņa. Jāmācās pamatīgi, bet kaut kā tas laiks nešķita smags. Es gan arī visādi kūlos, kaut ko ik pa laikam iekāvēju, bet tas

vairāk līderības dēļ, nevis tāpēc, ka būtu grūti.” Praksē saskarsme ar slimnīcas realitāti Andra izvēli nav ietekmējusi, lai gan pirms studijām jutos priecīgs, mani radi arī. Vēl draudējās dienests Padomju armijā. Bet nopietnu grūdienu uz medicīnas pusi devis tēva teiktais kādā nopietnā sarunā: „Ja būsi jurists, būsī varas pakalpiņš. Ja ārsts, vara tev neko daudz nevarēs uzspiest.”

Pasniedzējs Rīgas Medicīnas institūtā.

„Toreiz maksāja par darba stāžu. Bet galvenā ārsta alga tik maza, ka nevienš cits uz to nepretendēja. Irlavā pirmo darbdienu atceros vairāk medicīniski nekā sadzīviski. Nodaļas vadītāja teica, ka ielikusī manā palātā jaunu meiteni. Es sapricājos, ka vismaz kāds jauns pacients, jo par sporta medicīnu un zinātni, sabiedrības veselības jomā kļūva skaidrs, ka nekad nebūšu radiologs, jo tur ir tehnika un fizika.”

RENTGENOLOĢIJA – SAURA UN REIZĒ PLAŠĀ

„Medicīnas institūtu absolvēju kā

Kādā braucienā ar divriteņiem. Andris atceras: „Tā bija Mazirbe, kur tolaik nedrīkstēja atrasties. Talsu kolēģi sagādājuši mums dokumentu, ka braucam inspicēt mazās ambulances. Robežsargi par šo svešvārdu brīnījās, bet slēgtajā zonā ielaida.”

„Vasaras treniņš laikā, kad nodarbojos ar biatlonu. Sapratu, ka studijas ar sportu apvienot nevarēšu.”

Ja jums būtu jāpabeidz frāze „Andris Laganovskis ir...”, ko jūs teiktu?

■ Inese Laganovska, dzīvesbiedre, radioloģe: „Diezgan nopietns cilvēks ar augstu atbildību, bet ārkārtīgi labu humora izjūtu. Sodien tā ir ļoti pievilcīga īpašība – mācēt pasmieties par notiekošo un arī par sevi. Ļoti rūpīgs, reizēm pat kaitinoši, sevišķi darbā.”

■ Ivars Egliņš, SIA *Vizuālā diagnostika* valdes priekšsēdis: „Kolosāls kolēģis un ārsts! Latvijā vadošais vēdera dobuma spe-

cialists radioloģija. Tādu dabūt uz Kuldīgu bija milzīgs prieks un pagodinājums. Viņš ir mierīgs, foršs, asprātīgs, ļoti ziņošs un nosvērts. Viņam ir ļoti labs humors. Cik man bijusi iespēja kopā pavadīt laiku pie viņa glāzes, tas bijis izbaudīts laiks. Ļoti labi runā. Kad Kuldīgā bija Latvijas Ārstu biedrības pasākums, nosvērti, vieglā valodā lasīja lekciju dažādu specialitāšu ārstiem. Kuldīgā ienesis daudz augstāku līmeni.”

■ Guntis Smiltāns, Kuldīgas slimnīcas ķirurģijas nodaļas vadītājs: „Par Andri gan kā profesionāli, gan cilvēku varu teikt tikai vislabāko. Ļoti erudīts: ir gan zināšanas, gan pieredze. Kuldīgai tas tiešām ir retums, ka te strādāt atnāk tāda līmeņa ārsts. Gan man, gan citiem ķirurgiem ar viņu iznāk strādāt ciešā sazobē. Ļoti draudzīgs, atsaucīgs.”

virpuļi: „Pasaulē tas viss notika jau 20 gadus agrāk, bet Latvijā ienāca 80. un 90. gados. Sākumā ultrasonogrāfija un datortomogrāfija, pēc tam jau neatkarīgajā Latvijā – magnētiskā rezonanse, kad Gailezers un Stradiņš cīnījās, kuram tad būs pirmais aparāts. Tie ir 90. gadi. Jaunā informācija, ienākot sonogrāfijai, datortomogrāfijai un *magnētiem*, bija tikai papildinājums tam, kas jau apgūts. Man šķiet, ka iemācīties veo, konvencionālo rentgenoloģiju bija vissarežģītāk. Protams, viss mainās. Kuņģa caurskates nomainījusi endoskopija. Reizēm žēl jauno ārstu rezidentu. Viņiem tas viss jāiemācās īsā laikā. Mums bija ļoti pakāpeniski.”

„Vai iekšā visi ir vienādi? Uz šo it kā naivo jautājumu A.Laganovskis atbild: „Absolūti ne. Pirmajos kursos mācāmies anatomiju, un rodas iespaids, ka visi cilvēki ir vienādi. Pēc tam izrādās, ka tikai 50% ir tādi kā anatomijas grāmatās. Tāpēc jau arī ir tā interpretācija. Katram savs noslēpums iekšā. Lielākā divainība ir tāda, ka visi orgāni atrodas pilnīgi otrādi: sirds – labajā pusē, aknas – kreisajā utt. Atceros, ka ar tām orgāni atradās kā spoguļattēlā. Mans profesors ienācis ieteica vienu podziņu pārslēgt, jo domāja, ka esmu sajaucis. Pēc tam nāca atvainoties.”

VAI IEKŠĀ VISI IR VIENĀDI?

Uz šo it kā naivo jautājumu A.Laganovskis atbild: „Absolūti ne. Pirmajos kursos mācāmies anatomiju, un rodas iespaids, ka visi cilvēki ir vienādi. Pēc tam izrādās, ka tikai 50% ir tādi kā anatomijas grāmatās. Tāpēc jau arī ir tā interpretācija. Katram savs noslēpums iekšā. Lielākā divainība ir tāda, ka visi orgāni atrodas pilnīgi otrādi: sirds – labajā pusē, aknas – kreisajā utt. Atceros, ka ar tām orgāni atradās kā spoguļattēlā. Mans profesors ienācis ieteica vienu podziņu pārslēgt, jo domāja, ka esmu sajaucis. Pēc tam nāca atvainoties.”

DEŽURĀ NEPAGULĒSI

Irlavā jaunais galvenais ārsts nostrādājis četrus gadus. „Izrentmontēju slimnīcu, izveidoju rentgena kabinetu. Rentgenoloģijā tolaik bija sešu mēnešu kurss, un, tos beidzot, jau varēja strādāt par rentgenologu. Sapratu, ka ar to nepietiek. Bija skaidrs, ka administratīvais darbs nevilina. Man piedāvāja kļūt par Tukuma slimnīcas galvenā ārstnieciņu, bet dzīvokli – ne. Irlavā rentgena kabinets bija tik labs, ka to ievēroja valsts galvenais rentgenologs Jevgenijs Nemiro un uzaicināja uz klīnisko ordinatūru, kas bija divu gadu kurss – augstākais līmenis tajos laikos. Tā nokļuva Stradiņa slimnīcā Rīgā un kā dežūrrentgenologs arī Rīgas 1. slimnīcā.

Dežūras tolaik bija daudz, daudz vieglākas. Ja naktī kāds cēla aļģi, tad sapņis varēja teikt, ka bijusi grūta dežūra. Tagad ir vislielākā iespēja, ka pagulēt neizdosies vairāk par pāris stundām vai pat nemaz. Ārstu vajadzētu

vairāk, bet tad atkal nebūtu iespējas nopelnīt. Dežūru jautājums lielajās klīnikās nav nokārtots.

Mēs ar Inesi dežūras vairs neņemam, jo tas jau nav tikai darbs – tā ir situācija, kad esi kā piesiets. Lai gan dežūrē mājās, galvā ir apziņa, ka jebkurā brīdī var pasaukt. Es ne tikai zinu, ka katru brīdī var iezvanītis telefons, bet gaidu, un tas ļoti nogurdina, neļauj atslābt. Par šo darbu vajadzētu maksāt daudz vairāk. Pat jaunie kolēģi vairs nejaudā to pavilkt.”

PASNIEDZĒJS UN NODAĻAS VADĪTĀJS

No 1982. līdz 1997. gadam līdztekus darbam nodaļā A.Laganovskis bijis pasniedzējs Medicīnas institūta, vēlāk Stradiņa universitātes, radioloģijas katedrā. No saviem skolotājiem viņš vispirms min Baldūru Apini: „Mana specialitāte ir abdominālā radioloģija. Viņš bija nodaļas vadītājs Stradiņos un, kad es vairs negribēju nodarboties ar pedagoģiju, gribēja mani redzēt savā vietā. Tā kļuva par abdominālās radioloģijas nodaļas vadītāju no 1991. līdz 2009. gadam. Tas vairāk ir administratīvais darbs. Uzskatu, ka vadītājam visu laiku jābūt nodaļā, bet tas sen vairs tā nenotiek.”

„Vai ir vēlēšanās un laiks iekļauties Kuldīgas sabiedriskajā un kultūras dzīvē? Inese to labprāt gribētu, bet reizēm darbdiena esot tik gara, ka vakarā ir vēlme būt mājās un mierā: „Diezgan regulāri esam bijuši miazajā kinoteātrī, lai noskatītos kādu jaunu latviešu filmu.” Andris piebilst, ka agrāk izbaudījis *Kuldīgas dziru* burzmu un pasākumus: „Tagad cilvēku puli mani nesaita, esmu vairāk televizora koncertu skatītājs. Bet Inese pērk biļetes un nevienam *Kalna pagalma* koncertu Kuldīgā garām nepalaida.”

KULDĪGA PĀRLIECINĀJA

„Uz Kuldīgu ap 2007. gadu mani atveda Inese, bet lielākais stimuls nāca no daktera Ivara Egliņa, kurš piedāvāja labu algu. Tagad abi ar sievu dzīvojam šeit. Sākumā es biju tas braukātājs, viņa dzīvoja Kuldīgā. Pēc tam bija periods, kad Inesei bija Rīgā darbs sešās vietās. Grasiņājiem doties abi prom. Pat piemānījām kolēģus – sarīkojām atvadu balli, savācām gleznu, bet nekur neizgājām. Tas bija tīri pragmatisks mūsu abu lēmums, ka vecumdienas pavadīt Kuldīgā būtu daudz labāk nekā Rīgā, lielajās klīnikās. Arī kovids ļāva visu tā pamatīgi pārdomāt. Sākumā meklējām dzīvokli, tad māju. Beigās paši to uzcēlām.”

AKTĪVI VAĻASPRIEKI

„20 gadus ar kolēģiem vismaz vienu nedēļu atvaļinājumā braucām ar divriteņiem pa Latviju. Tas bija ideāls laiks, kad nebija privātpašuma, varējām brīvi visur iebraukt, visur bija ļoti viesmīlīgi cilvēki. Tā bija nevis vienā kārsā braukšana, bet gatavoties maršruti. Padomju laikā tūrisma ceļvežu nebija, visas kartes – nepareizas. Braucieniem gatavojos, izmantojot pirmās Latvijas brīvnieku izdevumus. Par to laiku

esmu ļoti gandarīts. Visjaukākā bija sēdēšana pie ugunsкура. Ar Inesi kādu laiku ar divriteņiem vēl braucām, bet tad tas apņēma laika trūkuma dēļ. Inese savukārt ir ārzemju ceļojumu fane – viņa sapņo par tālām zemēm. Man ļoti patīk viduslaiku periods. Man lielākā sajūma ir tad, kad Vācijā vai Francijā redzu viduslaiku pilis. Kopīgs vaļasprieks mums ir kalnu slēpošana un laivošana. Ļoti pārdzīvojam, ka Sabilē vairs nav trases *Zviedru cepure*, uz kuru varējām aizbraukt pēc darba. Šogad braucām uz Milzkalnu, bet sezona ilga tikai mēnesi. Toties laivošana gan ir intensīva: Kurzemes upes jau apgūtas, tagad domāties uz Vidzemi un Latgali.

Man parādījies jauns, vecumam atbilstošs hobijs – leju dārzu, esmu atskārtis, kas man patīk ravēt cidoniju krūmus. Man ļoti patīk vērot putnus, kas ielido mūsu dārzā, bet zālī plaui Inese.” Sieva piebilst: „Man tā ir kā meditācija.”

„Vai ir vēlēšanās un laiks iekļauties Kuldīgas sabiedriskajā un kultūras dzīvē? Inese to labprāt gribētu, bet reizēm darbdiena esot tik gara, ka vakarā ir vēlme būt mājās un mierā: „Diezgan regulāri esam bijuši miazajā kinoteātrī, lai noskatītos kādu jaunu latviešu filmu.” Andris piebilst, ka agrāk izbaudījis *Kuldīgas dziru* burzmu un pasākumus: „Tagad cilvēku puli mani nesaita, esmu vairāk televizora koncertu skatītājs. Bet Inese pērk biļetes un nevienam *Kalna pagalma* koncertu Kuldīgā garām nepalaida.”

TRAKI LABI

Kā ir, kad ģimenē abi ir ārsti? Inese saka: „Tas ir traki labi – sevišķi tāpēc, ka pārstāvam vienu jomu. Protams, tad mēs darbu biežāk atnesam mājās. Toties sapratne ir no pusvārda, gan apspriežot situācijas darbā, gan parunājot tīri cilvēciski.” Andris: „Tas vien jau ir vērtīgi, ka varam dalīties viens ar otru. Ir dziļi, sarežģīti, profesionāli jautājumi, kuros es no Ineses gaidu psiholoģisko atbalstu un iedrošinājumu, ka viņa situāciju vērtē tāpat kā es.” Vai kāds no bērniem arī ir izvēlējies medicīnu? Andris atklāj: „Trīs bērnu mūsu attiecībās inesa Inese. Meita Rūta ir humanitāro zinātņu un audiovizuālās mākslas maģistre, dzīvo ārzemēs, un viņai ir divi bērni.” Inese piebilst: „Viņa pilnīgi izjauca mūsu ģimenes anamnēzi, jo dēls Kaspars ir ārsts un strādā ārzemēs, bet jaunākais – Arturs – šogad iestājies Stradiņa universitātē.”

Brīnumainās būtnes Kurzemē

Kauķi, kepšuki, Laume, Māre, Depis, milži, pūķi, raganas, vilkači... Kuršu un Kurzemes mitoloģijā sastopami dažādi brīnumi – gari un citas mītiskas būtnes. Par tām Kuldīgas jauniešu mājā senioriem stāstīja folkloras un literatūras pētnieks, filoloģijas doktors Ingus Barovskis.

Mitoloģija
Zinātne, kas pēta dažādu tautu mītus, folkloru, eposus, leģendas un to kopumu.

KURŠI – MĀNTICĪGI, ASINSKĀRI PĀGĀNI

Filoloģijas doktors uzsvēr, ka mitoloģija nav tikai viss senais, par ko varam izlasīt pasakās: „Mitrade turpinās, jo mītus radām ikdienā. Par kovidu radīti tik daudzi mīti, ka tur jau iznāktu monogrāfija. Mitoloģija atklāj katras tautas, katra novada unikalitāti un savdabību. Tas ir dziļākais, kas veido nacionālo un novada identitāti. Nopietna iepazīšanās ar kādu kultūru sākas ar mitoloģisko priekšstatu studijām.”

Ziņas par kuršu mitoloģiju meklējamas kristīgajās hronikās. Tajās senā cilts attēlota kā sevišķi mānticīgi un asinskāri pagāni, kas regulāri upurē un ziedo elku dieviem. Līdz pat 20. gs. 40. gadiem piekopta krupju un zalkšu barošana ar pienu, jo šīs būtnes iemiesojušas dievības. Daudzu māju dārzos bijis svētkakts, kurā pazemes dievības pielūgtas.

MIRUŠOS SADEDZINA

Par mitoloģiju stāsta arī folkloras pasakas, teikas, tautasdziesmas, ticējumi un buramvārdi. Kurša ir viena no pēdējām Eiropas zemēm, kas pieņēma kristietību, līdz ar to kurši savus rituālus saglabāja līdz pat 19. gadsimtam. Viņiem bijusi raksturīga senlietu bojāšana, kas citur nav tik daudz novērota. „Aizgājējam deva līdzī lietas, kas salauztas gabalos. Tam ir mitoloģisks pamatojums, jo mirušais ir salauzts, tas vairs nav piederīgs šai pasaulei, tāpēc arī līdzī dodamās lietas jāpadara nelietojamās, šai pasaulei nepiederīgas.”

„Ja kauķi nedabū ēdienu un netiek pabaroti, viņi pa nakti dejo.”

Nāve kuršu mitoloģijā nav nekas briesmīgs – tā nozīmē pāreju no viena dzīves cikla otrā. Senāk Kurzemē uz kāzām aicināti arī mirušie vecāki. 1413. gadā ceļojošais bruņinieks un diplomāts Žilbērs de Lanuā rakstījis par sadedzināšanas rituālu, kas Kurzemi atšķir no citām vietām. Lai gan kurši spaidu kārtā esot kristīgi, pēc nāves viņi liekot sevi apbedīšanas vietā sadedzināt.

I.Barovskis stāsta, ka kurši, apģērbti un labākās rotās izgreznoti, dedzināti kādā birzī vai mežā no fīras ozola malkas taisītā sērtā: „Kurši ticēja, ka tad, ja dūmi kāpj taisni debesīs, dvēsele ir glābta. Bet, ja dūmus pūš uz sāniem, dvēsele jāiet bojā. Šādus mītis-

„Mītiski maģiskie priekšstati ir vieni no spēcīgākajiem cilvēka domāšanā. Gribam vai negribam – katram ir kāda mānticība, un tā ir ļoti stabila,” lekcijā par Kurzemes mitoloģiju senioriem teica filoloģijas doktors Ingus Barovskis.

Rupuču krusti Kuršu kāpās. Tajos redzams simbolisks krupis, kas baltu ciltīm saistīts ar zemes auglības kultu. Šie krusti simbolizē cilvēka nonākšanu Māras klēpi, lai no jauna atdzimtu.

saukumi. I.Barovskis norāda, ka Kurzemē vēl tagad runā par Depi jeb Ūdensdepi, kurš dzīvo ūdenī un pusdienlaikā tur rauj iekšā cilvēkus: „Pusnakts un pusdienlaiks ir mītiskajos priekšstatos tas laiks, kad šī pasaule un garu pasaule ir visciešākajā kontaktā. Var teikt, ka tās ir saplūdušas, jo durvis ir vaļā. Tad ir bīstami būt tur, kur nevajadzētu atrasties. Pat no bērniņas atceros stāstus, kad vecāmāte teica, lai nelien pie akas, jo ieraus iekšā. Ne nu ierāva, ne kā!” Neiztikt arī bez raganām. Ticējumi šaipusē vairāk saistās ar zvejas tīklu apraģanošanu. Ja tīklu iznes laukā, kad spīd mēness, būs daudz zivju. Tomēr buršana varēja būt saistīta arī ar ļauna uzlikšana. Lai no ļaunuma izvairītos, jālieto aizsargzīmes un jānotur rituāli, izmantojot jūras ūdeni un pilādžu zariņus.

Filoloģijas doktors dalījās atmiņās par laiku, kad dzīvojis Rojā: „Kaimiņmājās lika pilādžu zariņus pie logiem, arī šujamادات ar duramo uz āru, uzskatot, ka ragana vismaz sadurs pirkstus, ja mēģinās kaut ko darīt. Izplatīta bijusi arī olas aiznešana – iesien noburtu olu un kaut kur nobāž. Atceros, ka kaimiņos tantes strīdējās un viena otrai olu bāza, kur nu vien varēja. Lai ļaunums pazustu, tā ola bija jāpaņem ar lāpstu, jāaiznes uz ugunskuru un jāsadedzina. Diezgan liela noņemšanās.”

VILKAČI – DIEVA SUŅI

Olafs Magnuss darbā *Historia de Gentibus Septentrionalibus* apraksta arī to, ka Prūsijā, Livonijā un Lietuvā mitinājies daudz vilkaču. Minēts, ka pie kādas nopostītas pils uz Lietuvas, Žemaitijas un Kurzemes robežām esot galvenā vieta, kur noteiktā dienā pulcējoties tūkstošiem vilkaču, starp tiem arī muižnieki. Visvairāk ziņu nācis no Kurzemes apriņķa – te notikušas tiesas prāvas. Piemēram, apsūdzēts kāds 85 gadu vecs muižas pirtnieks, kurš izslavēts par burvi, pareģi, pūšlotāju un atzinies, ka skrīen par vilkati. Folkloras pētnieks norāda, ka šajā kontekstā nav īsti skaidrs, vai vilkači domāti kā ļauni radījumi: „Mītiskie priekšstati liecina, ka viņi nekalpo velnam un cīnās ar raganām. Velns vilkačus neciešot – sitot kā sunus, jo vilkacis esot Dieva suns. Tālivaldis Zemzaris grāmatā *Vilkaču prāvas Vidzemē* raksta, ka ir arī pozitīva puse. Reizēm vilkači kādu cilvēku vai aitu apēd, bet faktiski ir labas būtnes.”

* Ambivalenti: 1) tāds, kam ir pretrunīgas jūtas vai domas; 2) tāds, kam ir vienāds spēks vai vērtība pretējos virzienos.

Kristīnes Pabērzas teksts un foto

kos priekšstatos citur atrast nav izdevies. Vēl tagad man nācies sastapties ar stāstiem, ka pēc cilvēka nāves tiek sadedzinātas viņa mantas. Prasīju Latgalē, vai tur dedzina, bet man atbildēja: „Nē, kāpēc? Laba manta!” Kurzemē to dara diezgan daudz. Šos stāstus dzird ne tikai no vecākās paaudzes vien.”

ČŪSKAS UN KRUPJI – DIEVI

Gari un mītiskas būtnes sastopamas visas pasaules mitoloģijā. I.Barovskis izpētījis, ka Kurzemē tā ir bagāta ar īpatnām būtnēm, kas raksturīgas tikai šai pusei: „Var jau teikt, ka tās ir tikai valodiskas atšķirības, bet vērojamas arī funkcionālas atšķirības. Sevišķi to var atrast Kuršu kāpu folklorā, kas ir iekonservēta mitoloģija. Kurzemes hercogistes baznīcu inspektors Zalomons Hennings savā Vidzemes un Kurzemes hronikā raksta, ka latvieši čūskas un krupjus turējuši par dieviem. Kad kādu nosituši, sanākušas vecās vaimanātājas un kliegušas: „Mana Piena māte! Mana Piena māte!”

Kuršu kāpu folklorā vēsta par ambivalentiem* mājas gariem – kauķiem. Tie ir sprīdi gari vīriņi, kas dzīvojot bēniņos un nesot mājai svētību. „Šis gars var būt gan labs, gan ne tik labs. Tam ir saikne gan ar debess, gan pazemes sfēru. Ja kauķi nedabū ēdienu un netiek pabaroti, viņi pa nakti dejo. Varētu būt diezgan grūti gulēt, ja bēniņos kāds dejo. Plašāk latviešiem kauķis kā gars vairāk asociējas ar mirušo garu kultu. No Miķeļdienas līdz Mārtiņdienai Kurzemē šo periodu sauķi arī par Kauķu laiku, kad notiek mielošanas rituāli.”

Bijusi arī tāda īpatnība, ka krupjus un vārdes sauķi par kauķiem, uzskatot tos par sakrālām būtnēm.

Tautā lietots apzīmējums „tas ir nozīdies, noēdies kā tāds kauķis”, un tas norādījis, ka cilvēks izskatījies kā ļoti barots mājas gars. Aukstā laikā kauķi dzīvojuši arī rijā un spokojušies, ja pret tiem nav izturējušies, kā pienākas. No Kurzemes nāk daudzi ticējumi un paradumi, kas saistīti ar krupji, piemēram, kad to ēdina ķēķī zem plīts, tas vairojot govīm pienu. Ja krupji nosit, govīm piens notrūkstot.

LAUME, MĀRE UN KEPŠUKI

Kaitējošs sieviešu kārtas gars esot Laume, kas citur pazīstams kā lietuvēns. „Ja Laume naktī nākusi pie zirga, tas no rīta bijis slāpjš, jo viņa sēdējusi tam virsū un jājusī. Te redzama Kurzemes saistība ar jūras piekrasti. Kad kursenieku vīri zvejojuši un kāds it kā turējis tīklus, tad lūguši Laumi, lai laiž vaļā. Kad tas līdzējis, teikuši, ka Laume atlaida.” Pret Laumi kursenieki aizsargājušies, uzvelkot uz ēkām vienu vai trīs krustus, kas bijuši tādi paši kā lietuvēna krusti. Kurzemē minēta arī Māre, kas līdzīga Laumei, tikai kaitnieciskajā darbībā pieklājīgāka. Viņa traucējusi naktsmieru un sapinājusi zirgiem krēpes. Folklorā saglabājies priekšstats par Māres pinku jeb matu šķipsnu vai šķipsnām, kas cieši sapinušas. Uzskatot, ka tas ir Māres darbs, šo pinku nedrīkstēja nedz ķemmēt, nedz citādi izjaukt.

Mazāk dzirdētas kaitējošas radības, kas saglabājušas tikai Kuršu kāpu folklorā, ir kepšuki jeb kepšuki. Var saprast, ka tie tuvi gan Laumei, gan Mārei, bet darbības joma lielākoties saistīta ar zveju jūrā. „Uzskata, ka šīs būtnes ir pretinieki Pērkonam, kurš tās vajā līdzīgi kā velnu. Tie raksturoti kā mazi, melni vīriņi. Tas vedina do-

māt, ka tie ir līdzīgi velnēniem, kas var gan palīdzēt tīklu izvilkāt, gan kaitēt, ja tos pienācīgi negodā.”

MILŽI, GAUSA MĀTE UN PŪĶI

Teikas par milžiem nav jaunums. Runājot par Kurzemi, I.Barovskis minēja teiku par Ventas rumbu, kas radusies tad, kad divi milži kautiņā mīdījušies. Tikai šaipusei raksturīga teika par diviem kuršu milžiem, kas cīnījušies skaistas meitenes dēļ. Metuši viens otram ar akmeņiem, bet nav varējuši trāpīt. Tie sasviesti jūrā, un tā radusies akmeņainā piekraste. Bet meitu neviens nav dabūjis.

Mūspusei raksturīga arī Gausa māte – sens auglības gars, kas visbiežāk saistīts ar krupjiem un parādās to izskatā. Gausa māte dzīvo mājas tuvumā vai pašā mājā, ja paveicās, un spēj vairojot bagātību. Citā kontekstā šī būtne skatīta vienā kategorijā ar pūķiem un citām radībām, kas mājās savēl labumus, bieži atņemot tos citiem. Tomēr Gausa māte apgauj pārtiku, radot sāta sajūtu, lai daudz nevar apēst.

Pūķis ir ne tikai Kurzemei vien raksturīgs gars, bagātības vācējs un sargs. Tiek uzskatīts, ka šajā tēlā saplūdušas auglības, svētības dievības, tomēr tas nav gluži pozitīvs: „Pūķi var iegūt, pārdodot dvēseli velnam vai nopērkot to Rīgā no kāda kunga. Citos variantos ir vēl sarežģītāk: veselu mēnesi padusē jānēsā melnas vistas ola, tad no tās izšķilsies pūķis. Tas varētu būt diezgan grūti.”

ŪDENSDEPIS, RAGANAS UN NOBURTA OLA

Ūdens māte, Upes māte, Jūras meitas, Ūdens meitas, Bubulis, Būzelis, Depis, Ūdensvīrs – folklorā ir dažādi ūdens garu no-

SARUNA AR JUBILĀRI

Dzimšanas dienā –
arbūzs

„Katrā dienā var redzēt kaut ko skaistu un pozitīvu – viss atkarīgs no paša,” tā saka kuldīdzniece Ella Kristovska-Mediņa, kas dzimšanas dienu svinēs 7. septembrī.

Ella vienmēr domājot, kā iepriecināt citus, jo dāvinot viņa gūst baudu. Arī pašai patīkot, ja cilvēki atceras kādu īpašu viņas vēlēšanos un to piepilda. Dzimšanas dienas esot mazliet citādākas nekā pārējās – cilvēki par viņu vairāk atceroties un liekot to manīt. Svarīgi esot piecelties ar labu garastāvokli un tādu uzturēt visu dienu.

GATAVA VISAM

Apģērbu veikalā *Estilo* Ella strādā gan kā pārdevēja un konsultante, gan fotogrāfe un modele. Brīvajā laikā viņa glezno, šuj, darbojas pa dārzu. Viņai patīk ziedēt un viss radošais.

Ellai nav sevišķu sapņu, ko viņa vēlas piepildīt: viņa pieņemot visu. Gribētu dzīvot laukos tuvāk dabai – gluži kā bērniņā. Noteikti negribētu lēkt ar izpletņiem. Tomēr nav gandrīz nekā tāda, par ko jubilāre teiktu „Nē, nekad!” vai „Jā, ļoti gribu”. Tas visu laiku mainoties.

MĪLAS AINAS NO BĒRNĪBAS

Bērnu dienas Ella pavadījusi laukos kopā ar tēti, omu, brālēnu un māsīcām. Meitene bijusi rātņa un paklausīga, bet nav iztikusi bez bērniņas strīdiem un kašķiem ar māsu Evu. Jubilāre mācījies tagadējā V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā. Skolas laikā dzīvojusi pilsētā, bet tas neesot bijis īpašs laiks.

Visvairāk atmiņu viņai no bērniņas, kad dzimšanas dienā vienmēr pirktis arbūzs. Tas bijis kas īpašs, jo tolaik arbūzs bijis

retums un tas asociējies ar dzimšanas dienu. Kad klāts galds, uz tā atradies liels arbūzs.

Bērniņa Ellai asociējas ar tēti. Katru nedēļas nogali kopā braukuši uz laukiem ar autobusu. Pēc tam bijis ilgs ceļš jāiet kājām. Maza būdama, daudz čīkstējusi un sūdzējusies, ka nevar paiet. Tētis atradies veidu, kā no tā novērst uzmanību. Tētis rādījis dažādas dabas lietas: akmentiņus, puķītes, ziemā zariņus ar sarmu. Tā ceļš pagājis nemanot. Tās esot vienas no siltākajām bērniņas atmiņām.

KARSTĀKĀS VĒLMES UN LAIKS AR MĀSU

Jubilāres pirmā vēlēšanās ir būt mierā ar sevi, otra – nekad nepazaudēt sevī iekšējo bērnu, kā trešo Ella piemin vēlēšanos visam atrast savu laiku. Pagājušogad brālis uzdāvinājis tādu dāvanu, ko Ella pieminējusi kā vienu no bērniņas sapņiem: lielu pārsteigumu un prieku sagādājis tas, ka brālis uzdāvinājis ķekatas jeb koka kājas, taisītas īpaši viņai. Tas bijis aizkustinošs mirklis.

Ella arī ceļo – kopā ar māsu bijušas karstās, eksotiskās dienvidu zemēs, šogad Grieķijā. Esot interesanti redzēt citu dzīvesveidu un kultūru, varot smelties iedvesmu. Ceļošanas ir arī veids, kā pavadīt laiku ar māsu, un tā esot jauka tikšanās, jo māsa dzīvo ārzemēs – Maltā.

Gabriēla Pētersone,
V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas
10. klases skolniece
Ellas Kristovskas-Mediņas
arhīva foto

DIVI PAR VIENU

Kas ir tikums?

Būt istam vīrietim

Ints Kergalvis, kādreizējais kuldīdznieks, grupas *Oranžās brīvdienas* solists:

– Vispirms termins *tikums* man saistās ar dzīvesveidu. Izvēlētais ceļš man kā mūziķim ļāvis daudz dzīvot tieši pretēji vispārpieņemtajām normām par tikumisku dzīvesveidu. Nebeidzamas ballītes gan ar tuviem draugiem, gan tikko iepazītiem cilvēkiem devušas bagātīgu spektra izklaidi. Lielu daļu noteikti nevarētu saukt par tikumisku.

Otra asociācija ir tautasdziesmas. Dzīvesziņa, ko zināmā mērā esmu centies ikdienā ieviest. Go-

dīgums, darba tikums, ģimene un viss pārējais, kas pieklājas ikvienam kārtīgam latvietim. Ne vienmēr abas puses var savienot, taču vismaz esmu centies.

Mūsdienā cilvēkam tikuma jēdziens ir pavisam citāds nekā pirms 100 vai 50 gadiem. Katrā laikā un sabiedrībā tas droši vien izpaužas citādi un atbilstoši situācijai. Man ir brīnišķīga ģimene: sieva un divi bērni. To varu saukt par savu lielāko bagātību. Vienlaikus tas noteikti ir arī galvenais tikums. Mans pienākums pret valsti, senčiem un sevi pašu, lai pēc manis nepalik tukša vieta. Bērniem cenšos nodot labāko no sevis un arī to uzskatu par tikumu.

Vēl viens tikums, ko cenšos īstenot, ir tikums būt vīrietim. Vēl pirms dažiem gadiem tas nebija visai būtiski, bet, kopš esmu tēvs, tas ieņem aizvien svarīgāku vie-

tu. Īpaši attiecības ar dēlu. Albertam ir četri gadi, un viņš, cik nu vien iespējams, cenšas būt manā tuvumā. Es lielāko daļu laika pavadu ārpus mājas: koncerti, izbraukumi, festivāli. Tāpēc, kad esmu mājās, ar dēlu daudz darām kopā, kaut vai dodamies mežā zāgēt malku. Un mazais redz, ka tētis ģitāras vietā rokā var paņemt zāģi un parūpēties, lai ģimenei ir, ko likt krāsnī.

Šogad pievienojos Zemessardzei. Par to biju domājis jau sen, taču karš Ukrainā pārdomām pielika punktu. Izdarīt visu, kas manos spēkos, lai spētu aizstāvēt ģimeni, droši vien arī ir tikums.

Manā izpratnē tikums ir neatņemama dzīvesziņas daļa un balanss. Katram tas var izpausties citādi, taču galvenais, lai pašiem ir skaidrs, ka izvēlētais ceļš atbilst tam, kādu uzskatām par pareizu.

Ausij, acij, sirdij tīkams

Ina Celitāne, Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centra skolotāja, folkloriste:

– Latviešu folklorā tīkams katrai meitenei vai puisim tiek Dieva vai Māras dots. Šo tradīciju uzturot, krustabās aicina tikumīgus krustvecākus – tādus, lai bērna mūžs būtu pēc viņu labā parauga. Tādējādi, kļūstot par krustvecākiem, cilvēki godināti kā tikumīgi. Otreiz tikumam pieskaras bērns, apcerot, kā katrs mūžu pavadījis. Savu tikumu var veidot pats. Par lielāko banalitāti, kāda šajā aspektā jebkad dzirdēta, uzskatu tautasdziesmu: „Balta

nāca tautumeita./ Kā ar sniegu apsnigusi./ Nav ar sniegu apsnigusi./ Nāk ar savu tikumiņu.” Ir vairākas tautasdziesmas, kurās patiesāk izskaidrots, ka balta nāk tā tautumeita, kas kā ar sniegu tiku tikām aplikta. Ka māmuliņa uzaudusi baltu seģenīti, kurā bērniņu tiku tikām ielikt, lai skaists un godājams mūžs. Tā ir lieta, ko vēlēja.

Manā interpretācijā *tikt* nozīmē – trāpīt laikā un vietā, kur notiek tavam mūžam svarīgais. Vārds *tikums* skan kā kaut kas ausij, acij, sirdij tīkams. Tīkama meita. Tīkams tautudēls. Vēl man tas saskan ar darbības vārdu *satikt* vai *saderēt, saprasties*. Kad tiku uzaicināta atbildēt uz šo jautājumu, biju beigusi mazgāt loga rūtis, pirms tam kopā ar māti sastādījusi hortenzijas un ar mazdēlu izlasījusi grāmatā piecas lapas. Man tā bija tīkama diena. Bet iepriekšēja

es noslaistījos, jo bija tveicīgi un negribējās neko darīt. Katrs pats ir savas laimes kalējs, tātad katram ir savas tīkamās lietas.

Man patīk patiesi cilvēki – tas arī attiecībā uz tikumu ir galvenais atskaites punkts. Amats nenorāda uz tikumu. Esmu gan ar saulesbrāli uz viena soliņa sēdējusi, gan ar Valsts prezidenti pie viena galda. Es varu tikumu redzēt, bet ne vērtēt. Mūsdienās visvairāk cilvēkiem pietrūkst uzmanības un enerģijas. Cilvēki cenšas izpatikt, kā nu katrs to uzskata par iespējamu. Dažkārt izmanto lētus trikus, lai gūtu uzmanību, un tā var zaudēt patiesumu. Tā vairs nav patīkšana, bet lēta un ātra izpatikšana. Ilgi tā uzmanību nevar noturēt, un vai tas vispār vajadzīgs? Laimīgam cilvēkam uzmanības un enerģijas netrūkst. Laimīgs iet pie Dieva dziedādams.

VIRTUVĒ

Ko vakariņās?

Katrīna Spuleniece-Aišpūre, uztura speciāliste

Šāds jautājums sarunās atskan bieži. Lai arī receptes pieejamas gan grāmatās un žurnālos, gan interneta portālos, tomēr izdomāt, ko pagatavot, nav viegli.

Lai pie plīts nebūtu jāpavada ļoti ilgs laiks un uzturs būtu pilnvērtīgs, ieteicams par pamatu ņemt šī gadalaika dārzeņus. Tie ir kabači, tomāti, gurķi, pupiņas, baklažāni, kāposti, sīpoli un ķiploki, arī kartupeļi. Izdevīgāk būs sautējumu vai zupu izvārīt vairākām dienām. Bet salātus, kas arī ir vakariņām gana sātiņš ēdiens, var ātri pagatavot jebkurā dienā. Neaizmirsīsim par vienkāršām, bet sātiņām piedevām, kas noder tam, lai uzskatu darbā, piemēram, humuss vai tapenāde*, kas ir ar dārzeņiem ēdama vai uz maizes liekama pasta. Arī vakariņās to var ēst ar svaigiem dārzeņiem un pilngraudu maizi – vienmēr nav vajadzīgi gaļas ēdieni.

* Humuss – Tuvo Austrumu biezenis no vārītiem, samaltiemi zirņiem un garšvielām. Tapenāde – Provansas (Francija) mērce vai biezenis, ko parasti taida no olīvām, kaperiem, anšoviem un olīveļļas.

CŪKU PUPU TAPENĀDE

Vajadzēs: 400 g cūku pupu (bez pākstīm), ķiploka daiviņu, 200 g fetas siera, 2 ēd.k. baltvīna etiķa, 4 ēd.k. olīveļļas, 15 g bazilika, maizi, svaigus dārzeņus.

Kā pagatavot. Cūku pupas verdošā ūdenī vāra trīs līdz piecas minūtes, līdz tās ir viegli mīkstas. Nokāš un atdzesē zem auksta ūdens. Pupiņām noloba miziņas, liek lielā bļodā kopā ar saspīestu ķiploka daiviņu, samīca ar kartupeļu piestu. Fetas sieru drupina klāt, pievieno baltvīna etiķi, olīveļļu un garšvielas. Visu kārtīgi samaisa, pieliek sapluvinātas bazilika lapiņas. Pasniedz ar maizi un dārzeņiem.

STĀRKA VĒSTIS

Kopā pieci

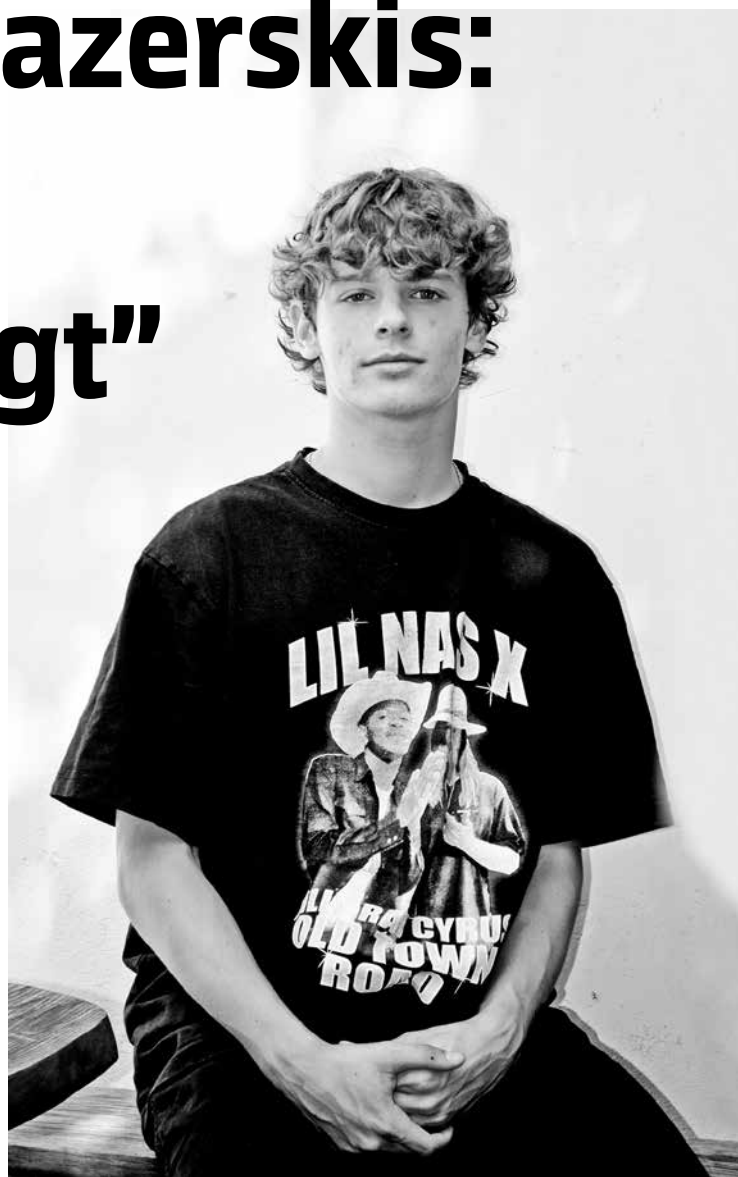
Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 24. līdz 31. augustam piedzimuši pieci bērniņi: trīs meitenes un divi zēni.

Vecāki izvēlējušies vārdus Mare, Kristiāna, Grēta, Martins un Jānis.

NEDĒLAS VIESIS

Ralfs Zazerskis: „Vēl ir, kur augt”

Šosezon Baltijas čempionātā veiksmīgs starts izdevies jaunajam vieglatlētā RALFAM ZAZERSKIM no Snēpeles – U20 grupā viņš kļuvis par čempionu 110 metru barjerskrējiēnā, bet 100 metru sprintā izcīnījis sudraba medaļu. Iedvesmu viņam dod cerība nokļūt Eiropas čempionātā.

„Sacensībās sportistam ir liela spriedze, īpaši Eiropas vai pasaules līmenī, jo daudzi sagaida rezultātu. Tā ir liela atbildība. Citiem trūkst pieredzes, ja augsta līmeņa sacensībās startē pirmo reizi,” saka vieglatlētis Ralfs Zazerskis.

110 metru barjerskrējiēnā Ralfs – priekšplānā.

Mūspuses jaunais vieglatlētis, Murjāņu sporta ģimnāzijas audzēknis Ralfs Zazerskis ar treneri Viktoro Lāci.

Kā tu vērtē aizvadīto sezonu? Laikam kā labākās sacensības gribētu minēt tieši Baltijas čempionātu, jo 110 metru barjerskrējienu izdevās izskriet pārsteidzoši labi un izcīnīt pirmo vietu. Gandrīz noskrēju normatīvu uz pasaules čempionātu, tomēr līdz tam mazliet pietrūka. Zēl jau ir, ka šogad netiku, bet nu nekā – nākamgad būs, kur pielikt.

Latvijas čempionāts gan nebija tik labs: var teikt, ka skrēju gandrīz uz vietas, jo bija ļoti slikti laika apstākļi – liels vējš, arī aukstums, tāpēc rezultāta nebija. Patiesībā sezonas sākumā šķita, ka skriet ir bezjēdzīgi, – rezultāta nav, pat Latvijā par vietām nevarēju cīnīties. Taču Baltijas čempionātā viss aizgāja. Parādās arī cerība uz jauno sezonu – gribētu tikt uz Eiropas čempionātu. Tas dod motivāciju trenēties. Tālāk par Baltijas līmeņa sacensībām neesmu startējis.

Vai pirms tam intensīvi strādāji treniņos?

Jā. Citi brauc uz treniņometni, lai rezultāts būtu labāks, bet man tā ir visu cauru gadu. Treniņi ir divreiz dienā, iznāk pat astoņi nedēļā. Pēc 9. klases aizgāju uz Murjāņu sporta ģimnāziju, šoruden sāku mācības 12. klasē.

Bez sava vecuma grupas tu

sāc startēt kopā ar pieaugušajiem. Kur jūties ērtāk?

Starp pieaugušajiem skrienot, nejutos tik labs – mazliet zūd pašpārliecinātība. Labāk tomēr patīk skriet savā vecuma grupā. Manas disciplīnas pārsvarā ir barjeras un īsās sprinta distances – 100 un 200 metru.

Kāda ir konkurence tavā vecumā?

Teikšu, kā ir: ļoti švaka. Nav daudzi, kas skrien. Un tie, kuri skrien, varbūt netrenējas tik nopietni kā es.

Saka, ka konkurence dod motivāciju. Kur to ņem, ja tās nav?

Jāskatās pēc vietām. Ja sacensībās izcīnīta laba vieta, uzreiz parādās motivācija. Tagad, kad kādus četrus mēnešus sacensību nebūs un būs tikai darbs treniņos, motivāciju atrast būs grūti, jo nav rezultātu, kur redzēt savu progresu. Treniņus arī neiznāk pamainīt – katru nedēļu gandrīz viens un tas pats. Katru dienu ejot uz treniņu, jau zinu, kas būs jādara.

Vai redzi sevi profesionālajā sportā?

Visticamāk, ne. Man nav auguma. Junioru grupās varu kaut ko izdarīt, jo esmu mazliet ātrāks par citiem. Gariem cilvēkiem, kas barjeras skrien kopā ar

mani, ir potenciāls attīstīties uz lielajām. Mēs ar treneri (Viktoro Lāci – aut.) lēnām sākam pāriet uz 400 metru barjerām, kas ir zemākas, bet izturība tur vajadzīga lielāka. Visticamāk, nākamgad varētu skriet arī šo distanci.

Par cik centimetriem barjerām ir atšķirība?

Gandrīz par desmit. Šobrīd skrienu pāri 99 centimetru augstām. Pieaugušo grupā ir 1,07 metri, 400 metru skrējiēnā – 91 centimetrs.

Cik garš esi pats?

Metru un 81 centimetru. Esmu par īsu. Pasaulē tomēr dominē tas, ka ātrāk var paskriet augumā garāki sportisti.

Kuras Baltijas valsts skrējiēnā rada vissivāko konkurenci?

Igaunij. Lietuvieši vienmēr paliek pēdējie. Šogad nedomāju, ka varu uzvarēt, jo igauņu skrējiējiem bija ļoti labi rezultāti. Bet viens no viņiem čempionātā diezgan smagi kļūdījās pie pirmās barjeras, un viņam nebija nekādu iespēju uzvarēt.

Vai skrējiējam jāievēro īpaši režīmi?

Treneris uzsver, ka mums ļoti vajadzīgs miegs. Ēdiens Murjāņu un sportistiem piemērots – ar to problēmu nav. Bieži ēdienkartē ir makaroni, rīsi, gri-

ķi, pa reizei arī kartupeļi. Pirms desmitiem jādodas gulēt. No rīta septiņos jāceļas brokastīs. Es uz tām neceļos, jo tik agri nevaru pamosties. Astoņos sākas skola – nekā četrus gadus. Beigās draugi aizvilka atpakaļ uz vieglatlētiku, un sāku trenēties pie Ilzes Stukules. Pirmajā gadā, protams, nekādu rezultātu. Kad tiku uz Latvijas čempionātu, tas bija liels sasniegums. Tolaik bija jāiztur atlases sacensības Kurzemē. Rezultāti sāka parādīties kādā trešajā gadā. Murjāņos trenējos pie Viktora Lāča. Viņš ir stingrs, bet tajā pašā laikā ļoti saprotošs.

Vai vasaras brīvdienas pavadiji mājās Snēpeles pagastā?

Jā, laukos. Mani gan dzīve laukos īsti nesaieta – vienmēr ir problēmas ar laiku, kad tikt uz pilsētu. Bet šodien braukšu uz Ventspili kārtot autovadītāja eksāmenu. Ar auto braukt man patīk – tētis to iemācīja 14 gadu vecumā.

Sacensībās Kuldīgā tevi atbalsta arī vecāki. Vai tev ir svarīgi, ka viņi redz tavu startu?

Teikšu, ka drīzāk nepatīk, jo ir lielāks stress un atbildība. **Ko dari brīvajā laikā?**

Man patīk kopā ar draugiem spēlēt basketbolu. Uzspēlēju arī datorspēles.

ki, pa reizei arī kartupeļi. Pirms desmitiem jādodas gulēt. No rīta septiņos jāceļas brokastīs. Es uz tām neceļos, jo tik agri nevaru pamosties. Astoņos sākas skola – nekā četrus gadus. Beigās draugi aizvilka atpakaļ uz vieglatlētiku, un sāku trenēties pie Ilzes Stukules. Pirmajā gadā, protams, nekādu rezultātu. Kad tiku uz Latvijas čempionātu, tas bija liels sasniegums. Tolaik bija jāiztur atlases sacensības Kurzemē. Rezultāti sāka parādīties kādā trešajā gadā. Murjāņos trenējos pie Viktora Lāča. Viņš ir stingrs, bet tajā pašā laikā ļoti saprotošs.

Vai vasaras brīvdienas pavadiji mājās Snēpeles pagastā?

Jā, laukos. Mani gan dzīve laukos īsti nesaieta – vienmēr ir problēmas ar laiku, kad tikt uz pilsētu. Bet šodien braukšu uz Ventspili kārtot autovadītāja eksāmenu. Ar auto braukt man patīk – tētis to iemācīja 14 gadu vecumā.

Sacensībās Kuldīgā tevi atbalsta arī vecāki. Vai tev ir svarīgi, ka viņi redz tavu startu?

Teikšu, ka drīzāk nepatīk, jo ir lielāks stress un atbildība. **Ko dari brīvajā laikā?**

Man patīk kopā ar draugiem spēlēt basketbolu. Uzspēlēju arī datorspēles.

PLUDMALES VOLEJBOLS

Šmēdiņam piektais čempiona tituls

Par Latvijas čempioniem pludmales volejbolā brīvdienās kļuvuši Jānis Šmēdiņš un Aleksandrs Samoilovs.

Tas viņiem izdevies piekto reizi. Sievietēm uzvarējušas Anete Namiķe un Līva Ēbere. Finālā spēlēja 32 vīriešu komandas un 21 sieviešu.

Vasaras spēlēs veicies labi

17. vasaras spēļu volejbola finālturnīrā Ozolniekos Kuldīgas novada sporta skolas audzēkņi parādījuši labus rezultātus.

U11 grupā meitenēm uzvarējusi komanda *Kuldīga* (Anete Sedliņa, Elīza Buka, Madara Kārklīņa, Viktorija Keita Naumane, trenere Ieva Leite), zē-

niem – *Skrundas buki* (Kristaps Kristlībs, Bruno Bārs, Ralfs Rožukalns, Aksels Uljanovs, Roberts Gierkens, treneris Kārlis Kliemanis). Septītās bija *Kuldīgas volejbolistes* (trenere I.Leite).

U15 grupā meitenēm otrajā vietā *Tvaika ielas bēgļi* (Paula Bērziņa, Anete Rūtenberga,

Alise Vaskopa un Kristiāna Muizāraja, trenere Ieva Nečiporuka), piektajā – *Win vai Lose* (trenere I.Nečiporuka), 14. vietā – *Skrunda 1* (Rudīte Kronlaka), zēniem 6. vietā – *Skrunda* (K.Kliemanis), 14. vietā – *Kuldīga* (Zigmunds Milzarājs).

U13 grupā zēniem sestā bija *Kuldīga* (Jānis Jerumanis).

Valsts izlasē trīs mūsu meitenes

Latvijas sieviešu volejbola izlasē Eiropas čempionāta kvalifikācijas turnīrā laukumā dodas arī trīs mūsu novada sportistes: kuldīdznieces Paula Nikola

(kapteine) un Petra Nečiporukas un skrudeniece Anija Jurdža.

Vairākas spēles jau aizvadītas – ar 1:3 Latvija zaudēja Slovēņijai, ar 3:2 pieveica Dānijai, bet ar

1:3 piekāpās favorītei Spānijai. Nākamās spēles mājās būs 4. septembrī ar Spāniju un 11. septembrī ar Slovēņiju, bet izbraukumā 7. septembrī ar Dāniju.

AKTĪVS DZĪVESVEIDS

Kustēties un uzlabot pašsajūtu

Joprojām ikviens var iesaistīties veselības veicināšanas nodarbībās, un tās ir bez maksas. Iepriekš jāpiesakās, zvanot vai sūtot ziņu, norādot vārdu un uzvārdu.

Pilsētas estrādē pirmdienās un trešdienās:

- 8.00 TRX (trenere Malda

Rūpeniece, tālr. 29449383);
■ 10.30 vingrošana senioriem (Jeļena Miezīte, tālr. 26405549);
■ 18.00 bokss (Sergejs Leonovs, tālr. 29618890).

Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas sporta laukumā:

- pirmdienās un trešdienās

18.00 vingrošana 4–6 gadus veciem bērniem (Linda Vainovska, tālr. 26100344).

■ otrdienās un ceturtdienās 8.30 vingrošana (Laura Veisberga, tālr. 28261954);

■ ceturtdienās 18.15 un sestdienās 9.00 nūjošana (Jeļena Miezīte, tālr. 26405549).

PADOMS

Labākais laiks veselīgai vingrošanai

Kā treniņam izvēlēties isto laiku, iesaka fizioterapeite Irina Pētersone.

KO RĀDA FITNESA PĒTĪJUMS

„Nesens pētījums parādīja, ka 12 nedēļu vingrojumumu programmas rezultāti rīta un vakara treniņiem ir atšķirīgi,” saka I.Pētersone. Izrādās, ka sievietes, kuras trenējās no rīta, zaudēja vairāk tauku, savukārt tās, kuras vakarā, labākus rezultātus uzrādīja spēka un ķermeņa augšdaļas muskuļu treniņā. Vīriešiem veikspējās uzlabojumi bija līdzīgi neatkarīgi no tā, kad viņi vingroja. Bet starp tiem, kuri trenējās vakarā, vēl ievērojami samazinājās asinsspiediens.

Vingrošanai var būt liela ietekme. Runa nav tikai par spēku un liekās ķermeņa masas zudumu, bet arī par sirds veselību, garastāvokli un miega kvalitāti. „Sākotnējais mērķis bija fitnesa programmu ieturības pieaugumu. Starp vīriešiem vakara grupā ievērojami uzlabojās asinsspiediens, līdzsvarojās holesterīna līmenis un procentuālais tauku daudzums, ko viņi sadedzināja

fokusu: spēks, stabila tempa ieturība, augstas intensitātes intervāli un lokanība (tradicionālā stiepšanās apvienojumā ar jogas un pilates vingrinājumiem).

Trīs mēnešu programmu dienas un vakara grupās pabeidza 27 sievietes un 20 vīrieši. „Kad pētnieki aplūkoja rezultātus, viņi pamanīja atšķirības starp rīta un vakara rezultātiem,” stāsta I.Pētersone, uzsverot, ka katras grupas dalībnieki kļuva slaidāviņi un spēcīgāki. Sievietēm, kuras trenējās no rīta, tauku un to procentuālais daudzums samazinājās krietni vairāk nekā tām, kuras trenējās vakarā. Tīkmēr vakara grupā sievietes ieguva daudz lielāku ķermeņa augšdaļas muskuļu spēku, spēka un muskuļu izturības pieaugumu. Starp vīriešiem vakara grupā ievērojami uzlabojās asinsspiediens, līdzsvarojās holesterīna līmenis un procentuālais tauku daudzums, ko viņi sadedzināja

enerģijas iegūšanai, samazinājās arī nogurums.

TRENĒJIES, LAI IZGLĒTOS!

Bez citiem ieguvumiem vingrošana var vairākos veidos ietekmēt arī miega kvalitāti. Pirmkārt, tas palīdz ātrāk aizmigt un nakts miegs ir dziļāks. Otrkārt, vingrošana katru dienu noteiktā laikā palīdz regulēt ķermeņa diennakts ritmu. Kamēr tas notiek regulāri, tas palīdzēs aizmigt un pamosties vienā un tajā pašā laikā. Treškārt, vingrošana noteiktā laikā var palīdzēt pārvarēt laika nobīdi vai pielāgoties agrākai vai vēlākai darba maiņai. Ja kāda iemesla dēļ diennakts ritms ir izjaukts un ir vēlme to sakārtot, vingrošana 7.00 vai no 13.00 līdz 16.00 palīdz diennakts pulkstenim atgriezties laikā, ir vieglāk pamosties agrāk no rīta. Ja ķermeņa jūtne pamosties vēlāk, var mēģināt vingrot no 19.00 līdz 22.00.

RITENBRAUKŠANA

Gusts Lapiņš – Latvijā trešais

Zemgales daudzdienu velobraucienā, kas bija arī Latvijas čempionāts, Kuldīgas novada sporta skolas/*Goldingen Cycling Academy* audzēknis Gusts Lapiņš izcīnījis bronzas medaļu.

Četrus kilometru prologā Gusts bijis trešais un trīs dienu kopvērtējumā izcīnījis 12. vietu, bet Latvijas ieskaitē – trešo. Kristers Skrubis kopvērtējumā 37. vietā (Latvijas ieskaitē – 12.), Toms Vazdiķis – 38. vietā (13.). Sacensībās piedalījušies braucēji no Somijas, Polijas, Igaunijas, Lietuvas un Latvijas.

Kaspars Šalme – ceturtais

Dauzdgienu ritenbraukšanas sacensībās U17 grupā Lietuvas pilsētā Utenā Kuldīgas novada sporta skolas/*Goldingen Cycling Academy* pārstāvis Kaspars Šalme kopvērtējumā izcīnījis ceturto vietu un atpalicis tikai no trim igauņu braucējiem.

K.Šalme pagurainajā trasē bijis ceturtais, grupas braucienā piektais, bet individuālajā – septītais. Cits sporta skolas audzēknis Uvis Zvirbulis kopvērtējumā ir 13. vietā. Vēl Kuldīgā pārstāvējuši Gatis Gruntiņš un Jānis Stucers. Piedalījušies 75 braucēji no Latvijas, Igaunijas, Lietuvas, Polijas un Ukrainas.

ŠAHS

Kuldīdzniekiem panākumi

Ar labām sekmēm Kuldīgas novada sporta skolas šahisti nospēlējuši divās sacensībās Liepājā.

Vispirms turnīrā *Baltic Youth Open Blitz* labi sevi parādījuši Raivo Šteinbergs (5,5 punkti), Matejs Pētersons, Kristers Feldmanis, Ance Reiha, Viktors Šteinbergs (katram pieci) un Nellija Jēkabsone (4,5).

Turnīrā *Baltic Youth Open* sporta skolu pārstāvējuši 25 audzēkņi. Rezultāti: Aleksa Gribuste (trīs punkti), Estere Fogeļe (3,5), Emīlija Dabra (četri), N.Jēkabsone (4,5), A.Reiha (4,5), Krists Vilnītis (4,5), Jānis Krūmiņš (pieci), Valters Jūrmālis (divi), R.Šteinbergs (4,5), M.Pētersons (pieci), Benjamins Emanuels Pupīņš (pieci), K.Feldmanis (5,5) un Gustavs Blinds (seši).

Gūst pieredzi Ziemeļeiropas mērogā

Kuldīgas novada sporta skolas šahisti Raivo Šteinbergs, Ance Reiha un Nellija Jēkabsone startējuši Rīgas Tehniskās universitātes atklātajā kausa izcīņā, kas ir Ziemeļeiropas lielākais šaha turnīrs.

Kuldīdznieki spēlējuši C grupā (kopā 51 šahists no astoņām valstīm). Četrus dienu turnīrā vislabāk veicies R.Šteinbergam – viņš ieguvis trīs punktus un ir 33. vietā.

A.Reiha izcīnījis 2,5 un ir 42. vietā N.Jēkabsone ieguvusi punktu un ierindojusies 50. vietā. Pēdējā dienā atspēles turnīrā sacentusies 150 sportistu. Te R.Šteinbergam 4,5 punkti un 105. vieta, A.Reihai – 4,5 punkti un 114. vieta, N.Jēkabsonei – četri punkti un 130. vieta.

SPORTA KALENDĀRS

- 7.IX 16.00 Kuldīgā, A.Grundmaņa stadionā, – Latvijas čempionāts FUTBOLĀ U14 attīstības grupā: *Kuldīgas NSS – Tukums 2000/TSS.*
- 7.IX 16.00 Veckuldīgas pilskalnā – ORIENTĒŠANĀS seriāls *Taciņas.*
- 12.IX 16.00 Mordangā – ORIENTĒŠANĀS seriāls *Taciņas.*
- 14.IX 17.30 Kraulu priedēs – SKRIEŠANĀS seriāls *Kuldīgas aplī, 7. kārtā.*
- 16.IX 13.00, 17.IX 10.00 klubā *Poligons* (Virkas ielā 15) – sporta skolas 58. ceļojošā komandu kausa izcīņa, lielmeistars Danas Reiznieces-Ozolas 17. kausa izcīņa ŠAHĀ.
- 17.IX 10.00 A.Grundmaņa stadionā – Kurzemes jaunatnes sacensības FUTBOLĀ U10 grupai.
- 17., 18.IX 10.00 Kuldīgas sporta bāzēs – 57. turnīrs VOLEJBOLĀ *Kurzemes kaus.*
- 20.IX 16.00 A.Grundmaņa stadionā – Kurzemes jaunatnes sacensības FUTBOLĀ U12 grupai.
- 21.IX 16.00 *Sauleskalns* – ORIENTĒŠANĀS seriāls *Taciņas.*
- 22.IX 16.00 A.Grundmaņa stadionā – Kurzemes jaunatnes sacensības FUTBOLĀ U12 grupai.

PASĀKUMI

SKRUNDĀ

Kultūras namā septembrī amatiermākslas kolektīvi atsāk sezonu un gaida jaunus dalībniekus, tālr. 28327883.

No 5.IX Liepājas Tautas fotostudijas *Fotast* dalībnieku Ilgas Lasmanes, Ilonas Gabaliņas-Kilas un Rolanda Drāznika fotogrāfijas, Irinas Tīres darbu izstāde *No skices līdz...*

9.IX 20.00 Aizputes amatiermākslas kolektīva *Skabarga* izrāde *Vīramāte vellamāte*.

KULDĪGĀ

9.–11.IX klaviermūzikas festivāls
Kuldīga Piano:

Kaļķu ielas kvartālā 9.IX 19.00 Dainis Tenis ar koncertu *Decoder*.
Restorānā Bangerts 10.IX 19.00 Raimonds Petrauskis un *Dziesmas bez vārdiem*. **Koncertangārā Vieta** (Piltenes ielā 25a) 10.IX 22.00 Fabricio Rats (Itālija) ar programmu *La Machina*. **1905. gada parkā** 11.IX 12.00 novadnieks Toms Mikāls koncertā *Pianists parkā*.

Pilsētas dārzā 10.IX 21.00–24.00 kultūras centra rīkots mākslas kaleidoskops *Atspulgi*.

Kultūras centrs uzņem dalībniekus bērnu deju kolektīvā *Stariņš* visās vecuma grupās. 12.IX pirmā nodarbība: 2.–3.klasei – 16.00, trīs līdz piecu gadu grupai – 17.00, 5.–7.klasei – 17.40, bet 13.IX 17.00 – sešgadniekiem un 1.klasei. Tautas deju ansamblis *Venta* sezonu atsāks 13.IX 18.00, aicināti jauni dalībnieki. Vairāk informācijas pa tālr. 29542242.

Sv. Annas baznīcā 4.IX 18.00 garīgās mūzikas koncertā *Pāri cerībai* jauniešu koris *Gaismas ceļā*.

Bibliotēkā 10.IX 12.00 bērnu literatūras centrā spēles *Alfa, Bēta, Ducis* atklāšana un pirmais turnīrs. Tā ir uzņēmuma *Kokmaizītes* jaunā spēle, ko veido 12 metamo kauliņu komplekts, un ar 72 burtu kombināciju var izspēlēt vairāk nekā 500 000 latviešu valodas vārdus ar labāko iespējamo burtu saderību. To apgūt palīdzēs satura un mehānikas izstrādātājs Pāvils Jurjāns, māksliniece Anna Orniņa un idejas autore Baiba Altena.

15.IX 14.00 tikšanās ar rakstnieci Gunitu Lagzdiņu-Skroderēnu.

Līvijas Rezevskas izstāžu zālē 4.IX 11.00 Ludzas plenēra izstādes *Nūvods, kur atsaver sirsneibys vuorti* atklāšana, muzicēs Daces Tihovskas dziedošā ģimene.

Muzejā 10.–11.IX dāliju izstāde ekspozīcijā *Turīga kuldīdznieka dzīvoklis 20. gadsimta sākumā*, veidota kopā ar kolekcionāru Maiguru Strīķi. Līdz 20.IX jauna izstāde *Māksliniekam, novadniekam Indriķim Zeberīnam – 140*.

Mākslas namā 3.IX 16.00 izstāde *Kad vietas runā*. Piecas mākslinieces – Solveiga Kaļva, Ieva Epnere, Sandra Vensko, Undīne Celiāne un Aija Bley – pērn rudenī iedzīvojās katrā savā Kuldīgas novada pagastā (Pelčos, Snēpelē, Laidos, Ēdolē un Turlavā), lai mākslinieciiski atainotu kultūrvidi. 4.IX 11.00 pastaiga kopā ar autorēm.

3.IX 19.00 Kuldīgas mūzikas skolas ilggadējās vijoles pedagoģes Mārites Cinovskas absolventu koncerts ciklā *Satīšanās mūzikā*.

3. stāvā izstāde *Gleznotāji* (Anita Biedriņa, Inguta Bīriņa, Jolanta Dinkova, Jolanta Ozollapa, Anita Putniņa, Kristīne Straume, Ilze Stīvere, Helēna Heinrihsone).

Mākslinieku rezidencē līdz 25.IX Helēnas Heinrihsones izstāde *Darbi*.

Adatu fabrikā līdz septembra vidum vēl atvērta nupat restaurētā ēka, var apskatīt telpas un mākslinieku darbus.

PAGASTOS

ALSUNGĀ

Bibliotēkā no 3.IX novadpētniecības fotoizstāde *No Melānijas albuma*. Līdz 9.IX Anitas Rumbiņas grafikas izstāde *Profili*. 6.–20.IX Dzejas dienas *Dzimentenei Latvijai* varēs iepazīt trimdas dzejniekus, ik dienu būs dzejas lasījumi no ASV atsūtītā grāmatu klāsta.

Kultūras namā 3.IX 15.00 senioru deju kopa *Kalmes* ar lūgtiem draugu kolektīviem rīko pasākumu *Ziedulejas ritmi*.

ĒDOLĒ

Bibliotēkā Ilzes Kalvānes ilustrāciju izstāde *Spilgti bezgalīgs stāsts*.

GUDENIEKOS

Basu tautas namā Silvijas Teteres izstādās gleznas.

LAIDOS

Muižā 10.IX 19.00 komēdija *Mīli mani!* ar režisoru Zigurdu Neimani un aktrisi Guntu Virkavu.

17.IX 14.00 pensionāru pēcpusdienas *Maizes godināšana*, ierašanās latviskos tērpos. Muzicēs Artūrs Bānis no Ventspils.

Laidenieki, kuri vēlas piedalīties Hercoga Jēkaba tirgū Kuldīgā 1. oktobrī, aicināti pieteikties pa tālr. 29604482.

NĪKRĀCĒ

Bibliotēkā Māra Mihailova fotogrāfiju izstāde *Runča dzīvesstāsts*. 12.IX 12.00 lasītāju klubs.

Atpūtas centrā līdz 9.IX iedzīvotāju rokdarbu izstāde *Veltījums manai Nīkrācei*.

Pastaigu parkā Labirints 2.IX 12.00 noslēguma pasākums.

Skolas stadionā 3.IX 10.00 pagasta sporta spēles, tālr. 26665633.

Radošo autoru rezidence: 3.–17.IX kinorežisore Justīne Silakaktiņa (Ķīna Tabaka) un mākslinieks Iliass Cimulakis no Grieķijas divas nedēļas iesaistīs iedzīvotājus radošās nodarbēs un iepazīstinās ar sevi. J.Silakaktiņa specializējas audiovizuālās mākslas režijā un montāžā, raksta prozu un scenārijus. Nesen debiju kino piedzīvojusi ar dokumentālo filmu *Sintēze* par mākslinieču duetu *Skuja Braden*. I.Cimulakis pašlaik mīt Latvijā, studējis mākslas vēsturi un antropoloģiju, pievērsies estētikas filozofijai, īpaši grieķu teātrim. Rada tēlus un stāstus, izmantojot visdažādākos medijus, un uzskata sevi par satīrisku izpildītāju.

PADURĒ

Pie klēts 3.IX 11.00 Jaurā mašīntalka.

PELČOS

Pili 8.IX 19.00 jauni dejotāji (ar vai bez priekšzināšanām) aicināti pievienoties vidējās paaudzes deju kolektīvam *Sābri*. Tālr. 22306381 (Zanei). **Tautas namā** arī jaunus dalībniekus visās balsu grupās gaida Pelču jauktais ansamblis *Avots*. Mēģinājumi trešdienu vakaros, vadītāja Jana Paipa, tālr. 29155295.

Pagrabiņā 12.IX 17.00 dekoru un kartīšu darināšana, izmantojot pistāciju čaulītes. Pieteikties līdz 9. septembrim pa tālr. 26354396 (Baiba).

RAŅĶOS

Bibliotēkā Zaigas Gulbes izstāde *Baltās gaismas dzeja uz koka ripām*.

RUDBĀRŽOS

Bibliotēkā līdz 30.IX izstāde *Sērkoņņu etiķešu stāsti* – Aijas Lubiņas

dāvinājums Pelču bibliotēkai. 5.–30.IX Ilzes Kalvānes ilustrāciju izstāde *Spilgti bezgalīgs stāsts*.

Sieksātē pie pagasta mājās 10.IX Ģimeņu diena: 12.00 bērniem darbnīcas, stafetes, lielās spēles, 14.00 muzicēs Agnese un Uģis Jēkabsoni.

RUMBĀ

Bibliotēkā literatūras izstāde *Iepazīsti dzeju*. 12.IX darbnīca bērniem *Izgatavo savu zīmuļu trauciņu*.

SKRUNDAS PAGASTĀ

Antuļu bibliotēkā Māra Mihailova fotoizstāde *Pie jūras dzīve mana*. 9.IX 19.00 arī muzikāli literārs pasākums Jaunmuižas iedzīvotājiem *Savējie sapratīs*.

SNĒPELĒ

Bibliotēkā līdz 16.IX izstāde *Indriķim Zeberīnam – 140*. 15.IX 10.00 nodarbība pirmsskolas bērniem *Tīnam, pinam, līmējam*.

TURLAVĀ

Pie pamatskolas 3.IX pagasta sporta spēles: 9.00 reģistrēšanās, 10.00 atklāšana. 23.00 balle Dižgaiļu parka estrādē.

Bibliotēkā izstāžu ciklā *Radošā Turlava* – Patrīcijas Junkeres darbi *Epoksīdsveķu māksla*. 5.IX–26.X Māra Kreicberga fotoizstāde *Mirkļis dabā. Dzīvnieki*.

VĀRMĒ

Bibliotēkā vārmnieces Dārtas Druvaskalnas (desmit gadu) keramikas izstāde. 9.IX 10.00 feisbukā atsākas tiešraide *Piektdienas pasaku rīts kopā ar Kroksīti*. 12.IX 18.00 āra lasītavas atklāšana un Dzejas dienas pasākumi: *Kā gulbji balti padebešiet un E.Veidenbaumam – 155*.

Iebrauks dakteris Klauns

8. septembrī 12.00

Rātslaukumā būs zibakcija, kas veltīta dakteris klaunu labdarības maratonam.

Jānis Taukulis, viens no biedrības *Dr. Klauns* dalībniekiem, pirms vairāk nekā nedēļas sāka velomaratonu, lai nepilna mēneša laikā pieveiktu 2000 km, pievērsot uzmanību ārstu darbam ar bērniem slimnīcās. Maratons izvēlēts tāpēc, ka atspoguļo ceļu, ko noiet bērni slimnīcās, bieži vien ārstējoties vairākas nedēļas un daudz ilgāk. Ir reizes, kad viņi paliek vieni bez ģimenes un viņus aprauga tikai medicīniskais

personāls. Arī ārstu darbs un tā rezultāti ir gara distance, kas veido bērniem vidi, kurā vieglāk veseļoties.

Pērn maratons guva lielu atsaucību – cilvēki devās atbalstīt, pašvaldības vēlējās pievienoties J.Taukuļa maršrutam, tāpēc šogad tas paplašināts, pilsētu skaitu divreiz palielinot un iekļaujot arī Kuldīgu. Finišs – 12. septembrī Rīgā.

Ielu mākslā – arī digitāli darbi un zaļais kurss

No 5. līdz 10. septembrim – trešais Kuldīgas ielu mākslas festivāls *Cooldīga Street Art Fest*, un atkal pilsētā uz ēku sienām taps dažādu stilu mākslas darbi, bet šogad gleznojumiem tiks pievienoti digitāli darbi.

Kā stāsta organizators Artis Gustovskis, šis festivālam ir pārveides laiks, jo vecpilsētā apgleznot ēkas nav atļauts, tāpēc mākslinieki veidos darbus video, animācijā un paplašinātajā realitātē. Vienlaikus pasākums iesaistās Eiropas zaļajā kursā, un šoreiz atsevišķu meistardarbnīcu vadīs vides vēstnieki Latvijā, radot sūnu mākslu.

Arī šogad piedalīsies autori no ārvalstīm – brāļu mākslinieku grupa *Sergare* no Spānijas. Kurzemniece Sindija Kļaviņa un I.Zeberiņa Kuldīgas pamatskolas sienas veidos gleznojumu, kas veltīts leģendārajai, Kuldīgas pirmajai motoru lidmašīnai *Ventas ērglis* un mūsu drosmīgajām sievietēm. Dzin-

tars Adienis ir pazīstams Jūrmalas gleznotājs un ainavists, viņš gatavos darbu par kuršu vikingiem un Veckuldīgas pilskalnu, kur kādreiz atradās ķēniņa Lamekina mājvieta. Kuldīgas mākslas skolas vadītāja Ina Ozola kopā ar audzēkņiem veidos animāciju *dzīvajām gleznām*, kuras vēlāk mākslinieki Gints Gabrāns un Aldis Kopštāls iekļaus paplašinātās realitātes projekcijās, radot īpašu metatelpu. Tajā tiks iekļauti visi līdzšinējie festivāla brīvdabas gleznojumi.

Šogad notiks arī meistarklases

un prezentācijas. Māra Kaļiņas un Rīgas Tehniskās universitātes studentu vadībā sadarbībā ar Kuldīgas Digitālo inovāciju centru varēs apgūt fotogrammetrisko un lāzerskeneru grafisko datu apstrādi. Institūta *Silava* pētniece Daiga Zute un daiļdārzniece Solveiga Zīle rīkos klimata vēstnieku nodarbību par mežiem. Festivāls beigsies 10. septembrī 17.00 Digitālo inovāciju centrā (Adatu fabrikā, Kalpaka ielā 4) ar ceremoniju, kurā māksliniekiem tiks pasniegtas balvas.

PĀRDOD

AUTOMAŠĪNAS no Holandes. *Audi A4*, 2008. g., un *Audi A3*, 2007. g. Tālr. 29782600.

METĀLA JUMTUS un notekstīšanas no ražotāja. Cena: no 7,50 EUR/m². Tālr. 20211377.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumus **MALKU**; sausu, skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

Nomaļu **MALKU**. Tālr. 28134800.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 25971768.

Skaldītu un kluču **MALKU**, piegādi nodrošinām. Tālr. 26632723.

Skaldītu **MALKU**, vedam 2–5m³ kravā. Tālr. 29974786.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

Svētdien, 4. septembrī, *z/s Mazput-nēni* pārdos dažādas krāsas **JAUN-PUTNUS**: Vārmē 9.40; Kuldīgā 10.00; Īvandē 10.40; Ēdolē 11.00; Alsungā 11.20; Vilgālē 11.50; Snēpelē 12.20; Laidos 12.40; Skrundā 13.00. Tālr. 25463353.

SIVĒNUS (55 EUR/gab). Tālr. 20030327.

MEDU (20 EUR/3 l), **ZIEDPUTEK-ŠŅUS** (15 EUR/kg) un **LIEPU MEDU ŠŪNĀS** ar piegādi mājās svētdien, 4. septembrī. Tālr. 26441406.

VAJADŽĪGI

Kokapstrādes uzņēmums *SIA Softwood prim* (40203246182) aicina darbā **STRĀDNIEKUS**. Samaksa: no 800 EUR pēc padarītā. Tālr. 28844756.

SIA Būvfirma P.B.A. (41203039760) aicina darbā **CELTNIEKUS**. Atalgojums: pēc izpeļņas, sākot ar 800 EUR. Tālr. 29705025.

AS VERTEX (41203040825) steidzami meklē **ZĀĢERU BRIGĀDI** darbam Kuldīgas novadā. Samaksa: sākot ar 9 EUR/m³. Tālr. 25731315.

SIA KCE (41203037327) aicina darbā **ELEKTROMONTIERUS** ar pieredzi. Darbs Kurzemē. Atalgojums: no 1200 EUR. Tālr. 25444964.

ZS DĀVJI (41201014194) aicina darbā **MALKAS ZĀĢĒTĀJUS** (darbs ar ripzāģi) un **MALKAS FASĒTĀJUS**. Darba vieta Kuldīgā. Samaksa: 30 EUR dienā. Tālr. 26850057, Mārtiņš.

PĒRK

MEŽA, LAUKSAIMNIECĪBAS zemi. Tālr. 29386009.

DZĪVOKLI Kuldīgā, 2–3 istabas. Tālr. 29621515.

Vietējais mežsaimniecības uzņēmums pērk visu veidu **MEŽU UN LAUKU ĪPAŠUMUS**: izcirtumus, jaunaudzes, augošus mežus. Augstākā cena reģionā līdz pat 22 000 EUR/ha. Interesē lielās platībās. Tālr. 25731315.

Dāvji Mežs pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** un **CIRSMAS** izstrādei. Nodrošinām samaksu uzreiz gan par cirsām, gan īpašumiem. Veicam arī stigošanu, dastošanu. Sagatavojam visus nepieciešamos dokumentus mežniecībai, veicam arī īpašuma atdalīšanu un mērniecību. Atrodamies Smilšu ielā 24, Kuldīgā. Tālr. 27406251.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 28679476.

MOPĒDUS, MOTOCIKLUS, detaļas. Tālr. 26262966.

SIA AIBI iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS**, jērus, zirgus. Iepērkam arī bioloģiskos lopus. Samaksa tūlītēja. Tālr. 20238990.

Z/s SMAIDAS pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

GAILENES, MELLENES, BRŪKLENES Kuldīgā, ir iespējams transports pie klienta. Tālr. 26284210.

ĶIPLOKUS, PUPIŅAS, žāvētus ābolus. Tālr. 29765478.

BRIEŽU RAGUS. Brauc pakaļ. Tālr. 29886349.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 22728888.

BALTU KOKS

Latvijas uzņēmums

BALTU KOKS iepērk MEŽUS un CIRSMAS:

- Labākā cena
- Ātra samaksa
- Bez maksas inventarizācija un novērtējums
- Stigošana un cirsmas skiču izstrāde
- Dokumentu sagatavošana ciršanas apliecinājuma saņemšanai

Vairāk informācijas pa tālr. **20080040** un www.baltukoks.lv

APSVEIKUMS

Mīļi sveicam **MIRDZU UPENIECI** Skrundas pagasta *Klūdziņās* simtajā jubilejā! Vēlam veselību, veselību un vēlreiz veselību!
Daiga, Biruta, Vilma

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA rīko A, B, BE, C, CE un 95. K kursus. Pieteikties pa tālr. 29182826, 29491388.

Visu veidu **JUMTA UN CELTNIĒCĪBAS** darbi. Tālr. 26844885.

Dažādi **JUMTA** darbi, maiņa, koka konstrukcijas, remonts, **FASĀDES** darbi, materiālu piegāde. Tālr. 27810688.

Sertificēts **TAKSATORS** profesionāli izgatavos inventarizācijas lietu jūsu mežam. Cena: 50 EUR! Piedāvājam arī **MEŽAUDZES** novērtēšanu, cirsmu dokumentācijas sagatavošanu, īpašuma robežu, kupicu ierīkošanu un atjaunošanu, bezmaksas konsultācijas. Strādājam visā Latvijā! Tālr. 25731315.

SIA Bērzi plus notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. **PĒRKAM** šķeldošanai zarus, zāģētavu atgriezumus, gatavo šķeldu, skaidu. Tālr. 29150380.

Dāvji Mežs piedāvā bez maksas **APAUGUMA** novākšanu no aizaugušām lauksaimniecības zemēm, piemaksājam 1 EUR/m³ par katru sašķeldoto berkubu, kas iegūts no apauguma. Strādājam ātri un kvalitatīvi. Tālr. 27406251.

SIA UEC Sistēmas veic **SAULES PANEĻU MONTĀŽU**, pieslēgšanu sadales tīklam. www.energijanosaules.lv. Tālr. 26521145.

Moderna ābolu sulu **SPIEŠANA UN PASTERIZĒŠANA** Kuldīgā, Graudu ielā 5. Tālr. 24201903.

SPIEŽAM UN PASTERIZĒJAM ābolu, bumbieru un citu augļu sulas. Tālr. 29497262.

Ātri un lēti ierīkosim **DZIĻURBUMU**. Tālr. 29605105, 28205914.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

Tīra **AKAS**. Tālr. 26018109.

PIEMINOT

*Rokas, kas mīlēja darbu, gurušas,
Sirds, kas vēlēja labu, nu atdusas.*
/Z.Purvs./

Zinību dienas priekšvakarā mūžības mācību gadu sāk ilggadējais Alsungas vidusskolas direktors **JĀNIS PREISS** (1939.11.03.–2022.31.08.) No Ēdoles *Priežkalniem* sākas Jāņa bērnības takas, pēc tam rit skolas un darba gadi Ēdoles pamatskolā un Alsungas vidusskolā. No 1974. līdz 2003. gadam viņš strādā par Alsungas vidusskolas direktoru. Darba mūža pieminēklis – tagadējā Alsungas skola. Savā garajā un bagātajā mūžā skolotājs, direktors paspējis izdarīt daudz. Viņš bija darbīgs un visu redzošs skolas saimnieks, prasmiģi veidoja ap sevi skolotāju kolektīvu un bija tā dvēsele. Daudzu Alsungas paaudžu atmiņās Jānis Preiss paliks kā tolerants, sirsnīgs, atsaucīgs, prasīgs skolotājs un direktors. Darba spējas un rāma līdzsvarotība radīja laiku būt aktīvam sabiedriskajā dzīvē. Jānis mīlēja mūziku, dziesmu un sportu. Dzīves pēdējā ceļā pavadot, mūsu mīlestības un gaiša mūžības ceļa vēlējumus skolotājam, direktoram Jānim Preisam. Paldies par raženo darba mūžu un dzīves gudrību!

Alsungas skolas kolektīvs

LĪDZJŪTĪBAS

*Nav tādu vārdu, ar ko izsmelt bēdas
No sirdīm, kas sāpēm pielijušas.*

/Ā.Elksne./

Izsakām līdzjūtību Jurim Zorenbergam, dzīvesbiedri AJJU mūžībā pavadot.
Kaimiņi Dārza ielā 5

*Ir skumjas, kas acīs asaras rieš,
Ir atmiņas, kas visu dzīvi silda.*

/A.Skujīņa./

Visdziļākā līdzjūtība Jurim Zorenbergam, sievu AJJU zaudējot.
Anna, Marita, Edgars

Izsakām līdzjūtību Līvijai, brāli zemes klēpī guldot.
Vilma, Aina, Ilmārs, Modris, Mārtiņš

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Andrim, brāli zaudējot.
Vineta un Ludis

*Paliek balta ziedu taka,
Rudens zelts zem kājām bērts,
Un no dziļās laimes akas
Pasmelts tik, cik atvēlēts.*

/M.Jansone./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Velgai, no māsiņas atvadoties.
Metropoles frizieru saime

*Tu arvien būsi šai pusē,
Tai gaismā, ko atstāji mums.
Kaut arī sirds tava klusē,
Mums paliek tavs mantojums.*

/Ā.Elksne./

Dalāties dziļā līdzjūtībā ar mūsu bijušā skolotāja **JĀŅA PREISA** tuviniekiem, viņam aizejot mūžības rudenī. Ēdoles pamatskolas kolektīvs

*Vējš piekļauvē ar tumsas spārnu,
Dziesmā gaisma – klusums mūžu sedz.*

/V.Kokle-Līviņa./

Izsakām līdzjūtību **JĀŅA PREISA** piederīgajiem, viņu mūžībā pavadot. Alsungas pamatskolas darbinieki un bijušie kolēģi

*Gaisma, kas cilvēkē dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sirds,
Tas nezūd, tas paliek un mirdz.*

/V.Egle./

Izsakām līdzjūtību Ilzei un tuviniekiem, **JĀNI PREISU** mūžībā pavadot. Kāpņu telpas kaimiņi

*Viss satīts nu kamolā ciešā,
Kur katrai dienai mezglis siets.
Tā pavadīens tinies no dienas dienā,
Līdz mūžības sliekšnis sniegts.*

/M.Jansone./

Izsakām līdzjūtību piederīgajiem, no **JĀŅA PREISA-PRŪŠA** atvadoties. Mednieku klubs *Alsunga*

Skumjās paziņojam, ka mūžībā aizgājis **JURIS VILGERS-VILLERTS**. (13.06.1938.–29.08.2022.). Izvadīšana sestdien, 3. septembrī, 15.00 no Meža kapu kapličas. Brālis, māsa

Mūžs ir tik trausla, gaišgā lieta...

/O.Ulmanis./

Mūžībā aizgājis mūsu mīļais **JĀNIS PREISS**.

(11.03.1939.–31.08.2022.).

Pavadīsim viņu pēdējā gaitā sestdien, 3. septembrī, 13.00 no Ēdoles pagasta *Priežkalniem* uz Ķesteru kapiem.

Piederīgie

Viss par reklāmu *Kurzemniekā!*
Tālrunis 63324881.

www.kurzemnieks.lv

VĀRDADIENAS

No 4. līdz 11. septembrim

4. Dzintra (4922), Dzintars (3449), Dzintara (6)
5. Klaudija (283), Persijs (16), Vaida (70)
6. Maigonis (239), Magnuss (141), Mariuss (109)
7. Regīna (3659), Ermins (58)
8. Ilga (3327)
9. Bruno (1386), Telma (27)
10. Jausma (42), Albertīne (9)
11. Signe (1637), Signija (285)

Populārākie: Dzintra un Dzintars.

Katrai Dzintrai sava iesauka

Dzintra Freimane, kuldīdzniece, aktīva pensionāre, peldēšanas instruktore sporta skolā: – Vārdu izvēlējās mamma kopā ar vecmammu. Tajā brīdī modē bija dziesma par Dzintru, ko izpildīja Alfrēds Vinters. Man vārds vienmēr ir patīcis. Arī tad, kad biju maza, nekad neskumu, ka esmu nosaukta par Dzintru. Skolas laikā klasē biju vienīgā, bet, kad mācījās Kuldīgas 1. vidusskolas pedagoģiskajā sporta klasē, bijām septiņas, un katrai bija sava iesauka. Es tajā laikā vēl biju Dzintra Dīķe, tāpēc mani iesauca par Diku. Atceros, ka Dzintra Kļava bija Dzindzele, Dzintra Vaivade – Čiepa, Dzintra Skuja bija Skujiņa, Dzintra Kāse – Kāsis. Pēc tam man iesaukas vairs nav bijušas, vienīgi tagad bērni, kurus mācu peldēt, arvien biežāk mani sauc mīļvārdiņā par Dzintriņu. Bieži gadās, ka mani apsveic ne tikai Dzintrās, bet arī maija Dzintās, jo nepamana, ka burtiņa r tur nav.

Amanda Gustovska
Dzintras Freimanes arhīva foto

www.tolmetskurzeme.lv e-pasts: info@tolmetskurzeme.lv

TOLMETS KURZEME
Bezmaksas tālrunis: **80700009** Lic. Nr. KU21ME0002

**MELNO UN KRĀSAINO METĀLU
ATGRIEZUMU UN LŪŽŅU
IEPIRKŠANAI LATVIJĀ**

NO FIZISKĀM UN JURIDISKĀM PERSONĀM
NODROŠINĀM transporta un konteineru pakalpojumus, objektu demontāžu.
NOŅEMAM automašīnas no uzskaites.

GABARĪTA lūžņi	210 EUR/t	VARA lūžņi	6500 EUR/t
NEGABARĪTA lūžņi	180 EUR/t	MISIŅA lūžņi	4250 EUR/t
SKĀRDA lūžņi	175 EUR/t	ALUMĪNIJS (diski)	1850 EUR/t
ČUGUNA lūžņi	210 EUR/t	ALUMĪNIJS (lējumi)	1150 EUR/t
ELEKTROMOTORI	660 EUR/t	ALUMĪNIJS (velmējumi)	1170 EUR/t
NERŪSĒJOŠĀ		ALUMĪNIJS (pārtika)	1900 EUR/t
TĒRAUDA lūžņi	900 EUR/t	AKUMULATORI	620 EUR/t

Mederu ielā 8, Kuldīgā. Tāl. 26567540.

LAIKA ZIŅAS

Rudens ir klāt

Vēl pirms dažām nedēļām sinoptiķi šaubījās, vai meteoroloģiskais rudens atnāks pirms astronomiskā, bet nu tā ir noticis. Septembrī temperatūra atkal var paaugstināties, bet tik silti kā augustā vairs nebūs.

Meteoroloģiskais jeb termālais rudens iestājas tad, ja vismaz piecas diennaktis vidējā gaisa temperatūra ir zemāka par +15, un tā sākums ir pirmā no šīm dienām. Pērn rudens atnāca vēl agrāk – jau 18. augustā Alūksnes un Vidzemes augstienē, kur kā parasti aukstāk kļūst vispirms. Visvēlāk temperatūra kritās Kurzemes rietumkrastā – rudens iestājās tikai 2. septembrī, bet valstī vidēji – 22. augustā jeb piecas dienas agrāk, nekā ierasts.

Šīgada novērojumi rāda līdzīgi, ka rudens atnāks pakāpeniski, bet aptuveni par nedēļu vēlāk nekā pērn. Otrdien, 30. augustā, Priekulōs, Ainažos un Rūjienā diennakts vidējā temperatūra bija +14,8, pēc tam arī citviet Vidzemē un Latgalē noslīdēja zem +15. Vakar Vidzemē iedzīvotāji novērojuši salnu. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra stacijas gan to nerāda, taču austrumos temperatūra nokritusi līdz +2, līdz ar to 1. septembra rīts atzīts par aukstāko kopš maija. *Latvijas Valsts ceļi* gan brīdina par salnu. Vakar uzņēmuma Cēsu stacijā (Vidzemes augstienē) fiksēts tikai +1,2 (tur noteikta temperatūra un citi apstākļi, kas var ietekmēt drošību uz ceļiem). Līdz ar to au-

to vadītājiem jāsāk pielāgoties rudens braukšanai: ceļi vairs nebūs sausi, biežāk būs nokrišņi, kritīs lapas, būs salna, un ceļi var sākt apledot ar *melno ledu*, kas nav pamanāms.

Rudeni Kurzemē kavējuši siltie vēji no jūras, kur ūdenī vēl vakar bija virs +20. Taču jau pāris dienu arī mēs vismaz pēc sajūtām varam teikt, ka vasara beigusies. Viduskurzemē jaunais mācību gads iesākās saulains, bet šodien debesis būs pārsvarā apmākušās, gaidāms lietus. Līs arī brīvdienās, kļūs vēl vēsāk: dienā līdz +15, naktī ap +8. Z/ZR vējš līdz 3 m/sek., brāzmās 7 m/sek. Nākamnedēļ saule spīdēs biežāk, bet pirmajās dienās vēl būs tikpat vēsi. No trešdienas mazliet siltāk.

Daina Tafelberga

PĒRKAM

Augošu koku cirsmas un sortimentus pie ceļa

Meža īpašniekiem:

- Veicam bezmaksas konsultācijas;
- Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsmu iestigošanā;
- Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

Metsā

Telefoni informācijai: 29150470, 67804343
www.metsaforest.com/lv

Svētdien, 4. septembrī, 11.00
Līvijas Rezevskas izstāžu zālē
Kuldīgā, Mucenieku ielā 19,

notīks Ludzas mākslinieku plenēra izstādes

Nūvods, kur atsaver sirsneibys vuorti
atklāšana.

12.00 izstāžu zāles pagalmā
muzicēs Daces Tihovskas
dziedošā ģimene.

Par sporta pasākumiem,
rezultātiem informējiet
e-pastā: inta.jansone@kurzemnieks.lv!

Esi mūsdienīgs!

www.307.lv

Sludinājumus laikrakstā
Kurzemnieks
iesniedz ērti
no sava datora

307.lv

IESPĒJA

Ja vēlies attālinātu darbu

7. un 8. septembrī tiešsaistes konferencē *Go Remote: izpēti attālinātā darba iespēju potenciālu!* aicināti piedalīties gan jaunieši, kuri grib strādāt attālināti, gan darba devēji, kuri tādu iespēju vēlas radīt.

Konferences mērķis ir mazināt īpaši lauku jauniešu bezdarbu. Pirmās dienas tēma ir *Attālinātais darbs no A līdz Z*, tiks stāstīts, kā kļūt par attālināti strādājošo un kā šādā režīmā uzlabot savu produktivitāti. Otrās dienas tēma ir *Attālinātais darbs – darba tirgus nākotne*, tiks pārrunāts, vai šāds darbs ir nākotne vai darba devēja ļaunākais murgs, kā tādā gadījumā būt ideālam priekšniekam, kādi labākie paņēmieni palīdzēs komandai būt produktīvai.

Uzstāsies vieslektori no visas pasaules. To vidū Fabians Dītrihs – uzņēmējs, piedzīvojumu meklētājs un lektors, kurš jau

gadiem dalās atziņās par produktivitāti un ceļošanu, Emīlija Hinksas – fasilitēšanas aģentūras *Mischief Makers* dibinātāja, Rovena Hennigana, kas strādā attālināti jau kopš 2007. gada, u.c. eksperti. Visas sesijas notiks angļu valodā, būs tulkojums latviski, informē sociālā uzņēmuma *Visas iespējas* komunikācijas projektu vadītāja Loreta Kalniņa.

„Tas ir tikai sākums divu gadu projektam, kura mērķis ir apmācīt 1500 jauniešu attālinātam darbam piemērotās profesijās un uzņēmumiem piedāvāt platformu, kurā izsludināt attālinātā darba un hibrīddarba va-

kances un rīkot ātrās darba intervijas,” saka Gustavs Mārtiņš Upmanis, *Visu iespēju* vadītājs.

2020. gadā desmitā daļa jauniešu 15–29 gadu vecumā (33,2 tūkstoši jeb 11,9%) nestrādāja un nemācījās. Ārpus darba tirgus biežāk paliek sievietes 25–29 gadu vecumā, tai skaitā jaunās māmiņas. Šajā projektā jauniešiem būs bezmaksas mācības, attālināta darba piedāvājumi, karjeras mentorī, radoši piedāvājumi darba intervijām.

Vairāk: www.visasiepejas.lv. Pieteikšanās: ej.uz/gr-conferen- ce.

Jana Sūrums